

EU püspökei: Szavazzunk a keresztény értékekre!

Miközben az európaiak a 2024. június 9-i európai parlamenti választásokra készülnek, az Európai Unió püspökei arra buzdítják a kontinens polgárait, hogy olyan jelöltekre szavazzanak, akik támogatják a keresztény értékeket és az európai projektet.

Az európai püspökök az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottsága (COMECE) által kiadott nyilatkozatban arra szólítják fel a katolikusokat és más európai polgárokat, hogy felelősségteljesen adják le szavazataikat, amikor képviselőket választanak az Európai Parlamentbe. „Ma Európa és az Európai Unió kihívásokkal teli és bizonytalan időkben él meg” – írják a püspökök. A kontinens előtt álló kulcsfontosságú kérdések megválaszolásához „bátor, hozzáértő és értékvezérelt döntéshozókra van szükségünk, akik valóban a közjót szolgálják. A mi felelőségünk, hogy a lehető legjobb választást hozzuk meg a következő választásokon”.

A főpásztorok hangsúlyozzák: arra van szükség, hogy a keresztények „megpróbálják jól megkülönböztetni, kire és melyik pártra szavazzanak az Európai Unió jövőjét érintő fontos pillanatban”. Elismerve az egyes országokban fennálló eltérő körülményeket, a püspökök kiemelik annak fontosságát, hogy az emberek „olyan személyekre és pártokra szavazzanak, akik egyértelműen támogatják az európai projektet, és akikről megalapozottan gondoljuk, hogy értékeinket és Európa-képünket mozdítják elő, mint például minden ember méltóságának tiszteletét és elősegítését, a szolidaritást, az egyenlőséget, a családot, az élet szentségét, a demokráciát, a szabadságot, a szubszidiaritást és a közös otthonunkról való gondoskodást”.

A COMECE főtitkára, Manuel Enrique Barrios Prieto atya a Vatikáni Rádióknak adott interjújában beszélt a nyilatkozatról és a püspökök reményéről a június 9-i európai uniós választásokat illetően. „A püspökök azt kérik a katolikusoktól és az összes európai polgártól, hogy készüljenek fel a szavazásra és szavazzanak a következő választásokon.” Az uniós főpásztorok „felelős szavazást kérnek, amely elősegíti az európai projektet és a keresztény értékeket”.

A püspökök arra biztatják a fiatalokat, hogy gyakorolják szavazati jogukat a közelgő európai választásokon, és ezáltal építsenek egy olyan Európát, amely biztosítja, megvalósítja jövőjüket és őszinte törekvéseiket. (Vö.: Vatican News)

Pünkösdi himnusz

Teremtő Lélek, szállj reánk,
ragyogd be lelkünk, tiszta láng,
ki alkotsz, éltetsz szíveket,
hozd nekik bő kegyelmedet!

Kit úgy hívunk: Vigasztaló,
kit ad nekünk az Alkotó,
te élő forrás, égi láng,
szent kenet, égből szállj le ránk!

Te, hét ajándék kútfeje,
Atyánk kegyelmes jobb keze,
az Úr erős ígérete,
sugalmas ajkak ihlete.

Gyújtsd meg szemünknek fényedet,
és szállj szívünkbe, Szeretet!
Ha testünk gyarló, s lankadunk,
légy mindig éber gyámolunk!

Űzd messze tőlünk ellenünk,
szent békességed add nekünk;
te jársz, vezér, utunk előtt,
veszélytől védjen szent erőd!

Add, ismerjük meg az Atyát
teáltalad, és egy Fiát:
és kettejüknek Lelke, te,
örökre légy lelkünk hite!

(Forrás: Az imaórák liturgiája)

Pünkösöd: a Szentlélek ünnepe

A lét hierarchiájában az anyag fölött álló és attól függetlenül létező lényeket nevezzük szellemnek, görögül: *pneuma*, latinul: *spiritus*. A szellemi természet értelmes és szabad. A szellemek személyek. Az ember, aki az anyagi és szellemi lét határán áll, mindkettőből részesül: anyagi testét szellem élteti. Ezt a testet éltető szellemet nevezzük léleknek, görögül: *psüché*, latinul: *anima*. A magyar egyházi hagyományban a Szentháromság harmadik személyének nevéként a *Szentlélek* honosodott meg.

A Szentírásból eredően a Szentlélekről szóló tanítás olyan gazdag, hogy messze felülmúl minden külső és belső, anyagi és szellemi, fizikai és pszichikai, testi és lelki, profán és vallásos valóságot. A Szentlélekről a meghatározást a szentháromságtani és krisztológiai vitákban alakították ki, s tartalma: a Szentlélek valóságos Isten, illetve isteni valóság, az Atyától és a Fiútól különböző személy. Keleten az Atyától, Nyugaton az Atyától és a Fiútól való származását vallják. Ugyanaz az imádás és dicsőítés illeti meg, mint az Atyát és a Fiút.

A Szentírásban a Szentlélek a hozzánk legközelebb lévő Isten. Benne jön és közeledik Isten felénk, általa válik közvetlenül jelenlétévé bennünk. Benne találkozunk az Atyával és a Fiúval, Ő jeleníti meg mindkettőt. Léte és működése összefügg Isten jelenlétével, általa érzékeli az ember Isten jelenlétét.

Hogy mit jelent a Szentlélek jelenléte, lényege, ajándéka és ajándékainak befogadása, azt eredetileg és példászerű világosság-gal Jézus Krisztusban láthatjuk. Személyét és tevékenységét teljesen betölti és átjárja a Szentlélek. A Krisztusesemény a kezdettől a végéig a Lélek erejében történik és a Lélek műve, tevékenysége. A Szentlélek készíti elő és formálja az ember-Jézust, és az Ő műve, hogy Jézus teljesen alkalmazkodik az Atya akarathoz.

Keresztségekor a Jordánban Jézus megkapta a Szentlélek által a fölkenést messiási küldetésének teljesítésére. Szózat hallatszott az égből, és Fiának nevezte, akiben az Atya kedvét találja. Ettől a pillanattól kezdve a Szentlélek vezetésével végezte Krisztus a szolgálatát: Isten ujjával űzte ki az ördögöket, és hirdette, hogy elközelgett az Isten országa, amit majd a Szentlélek tökéletesít. Krisztus a fiúság szellemében járta a szolgálatát, engedelmeskedett az Atyának mindhalálig, önként vállalta a halált a Szentlélek segítségével. Végezetül az Atyaisten föltámasztotta Jézust, és emberségét úgy eltöltötte Szentlelkével, hogy a szolgálai alak után Isten Fiának dicsőségét öltötte magára. Teljhatal-

mat kapott, hogy minden emberre kiáraszsa a Szentlelket. Jézusnak az Atyához fűződő kapcsolatából és küldetéséből nem maradhat ki a Szentlélek.

Isten Szentlelke ajándék. Ő adja a kérelem, az ajándékozás, az elfogadás lelkületét. A Szentlélek lényegéhez tartozik, hogy az Atya ajándékozza Őt. A Szentlélek elküldése, ajándékozása teljesen az Atya, illetve Jézus kezében van, mert a Lélek egy velük. A Szentlélek ajándék jellege tükröződik jelenlétének és működésének módjában, amit az „eljön” szó fejez ki. Eljövetele mélyen személyes tulajdonság, amit Ő maga határoz meg, s feltételezi az ígéretet s a beteljesülés várását. A hívő részéről ennek az eljövettel kéri imádság felel meg. A *Veni Sancte Spiritus* (Jöjj, Szentlélek) és a *Veni Creator Spiritus* (Teremtő Lélek, jöjj) fohászok a Szentlélekről, a Szentlélekhez szólás ősi formái.

Az Egyház eredetét tekintve a Lélek műve és teremtménye. Ő hívja létre és alkotja az Egyházat, s ez a kapcsolat a történelemben végig megmarad. A Lélek ebben a tevékenységében mint küldött és a küldetés Lelke hatékony. Ő az a Lélek, aki az Egyházat a Szentháromság belső életének tükröképpé teszi. Maga az Egyház a Lélek által létrehozott, fenntartott és beteljesített, élő, megismertető és szerető organizmus. A Lélek működése az Egyházban közösséget teremt és a hívők közösségébe vezet be. A Szentlélek az Egyház Lelke. Ő építi fel Krisztus testévé, gyűjti össze a hívőket Isten népévé. Ő az életelv, az egység, a katolicitás, a szentség és aposztoltság éltetője és biztosítója. Gondoskodik arról, hogy az Egyház azonosságát soha el ne veszítse, hanem mindig újra megtalálja. Így az egész Egyház a Lélek törvénye alatt áll, amelynek célja az ember és a világ megújítása, átalakítása. Az Egyház maga nem akar más lenni, mint a Szentlélek építménye, lakása vagy temploma, s annál inkább azzá lesz, minél inkább tudatosítja a Lélektől való függőségét.

Az első Pünkösdkor, ötven napra Húsvét után az egybegyűlt tanítványok, amikor zúgás támadt az égből, szelvésk közeledett és betöltötte a házat, ahol voltak, megtapasztalták a Lélek erejét, bátran kiálltak az emberek elé és elkezdtek Jézusról beszélni. Ez volt az Egyház történetének a kezdete. Imádkozunk azért, hogy küldetését ma is tudja a Lélek segítségével teljesíteni: „Jöjj, Szentlélek, Úristen, töltsd el híveid szívét, és szereteted tüzeit gyújtsd lángra bennünk!”

Szerkesztette: Vencser László

(Forrás: Christian Schütz:

A keresztény szellemiség lexikona)

Ferenc pápa Štefković Mirkót nevezte ki a Nagybecskereki Egyházmegye új püspökévé

Őszentsége Ferenc pápa Štefković Mirkót, a Szabadkai Egyházmegye vagyongazdálkodóját nagybecskereki püspökké nevezte ki – tájékoztatott a Szentszéki Sajtóiroda 2024. március 18-án. Štefković Mirko atya Németh László belgrádi érseket, eddigi apostoli kormányzót követi a Nagybecskereki Egyházmegye élén; püspökké június elsején szentelik a nagybecskereki székesegyházban.

A horvát származású Štefković Mirko 1977. szeptember 24-én született Szabadkán (Tavankúton) Štefković Ivan és Dominika (szül. Ivanković) második fiaként. Bátyja, Josip a Szabadkai Egyházmegye papja, jelenleg a zombori esperesi kerület esperese és a zombori Szent Kereszt Felmagasztalás- és Tavelić Szent Miklós-plébániák plébánosa. Öccse, Nikola nő, három gyermek apja. Édesapjuk 1994-ben hunyt el, édesanyjuk egyedül nevelte három fiát, szerény körülmények között.

Mirko az általános iskolát Tavankúton, Nagyfényen, majd Szabadkán, a Paulinum Püspöki Klasszikus Gimnáziumot pedig Szabadkán fejezte be. Katonai szolgálatát Nišben töltötte, majd visszatérte után Pénzes János szabadkai megyéspüspök Rómába küldte papnövendékként, ahol az első

két évet a Casa Balthasar Intézetben, a többi hatot pedig a Pápai Germanicum et Hungaricum Kollégiumban töltötte. Filozófiai tanulmányait a Pápai Urbaniana Egyetemen végezte 1998 és 2000 között, majd teológiát tanult a Pápai Gergely Egyetemen, ahol 2006-ban fundamentális teológiából licenciátusi fokozatot szerzett.

Pénzes János püspök Rómában szentelte diakónussá 2003. május 3-án. Mirko atya ezt követően egy évet a horgosi Havas Boldogasszony-plébánián töltött pasztorális gyakorlaton. Pappá 2004. június 29-én szentelték Szabadkán az Atilai Szent Teréz-székesegyházban.

Posztgraduális tanulmányait elvégezve, hazaérkezése után a megyéspüspök személyi titkárává, valamint a Püspöki Hatóság jegyzőjévé nevezték ki, amely szolgálatokat 2020-ig végezte, majd 2021-ben a Szabad-

kai Egyházmegye vagyongazdálkodójává és a Josephinum Papi Otthon igazgatójának feladatkorával bízták meg. Az egyházmegye ceremóniamestere és szóvivője volt 2011-től 2023-ig. Időközben a Szent Cirill és Metód Nemzetközi Püspöki Konferencia segédtitkára volt 2010-től, majd 2016 és 2021 között a konferencia titkári tisztségét töltötte be. Mindezek mellett 2007 májusától 2011 júniusáig a *Zvonik* katolikus havilap fő- és felelős szerkesztője, több mandátumban az Egyházmegyei Tanácsosok Testülete, a Papi Szenátus és az Egyházmegyei Gazdasági Bizottság tagja is, valamint Szabadka Város Kezeleti Bizottságának tagja. A Szabadkai Egyházmegye Teológiai-Katechetikai Intézetében fundamentális teológiát tanít, a szerbiai Mária Rádió állandó lelki munkatársa. Szabadidejében kedveli a gyors gyaloglást és a kerékpározást, valamint a papi futballválogatottnak is tagja. Anyanyelve, a horvát mellett felsőfokon beszél szerbül, magyarul, olaszul és németül, középfokon pedig angolul.

Az új főpásztor bejelentését a nagybecskereki püspökségen tartották 2024. március 18-án, hétfőn délben. Simon Bolívar Sánchez

Carrion érsek, belgrádi apostoli nuncius felolvasta Ferenc pápa kinevezési okmányát, majd Német László belgrádi érsek, apostoli kormányzó köszöntötte magyar és horvát nyelven a fiatal, negyvenhét éves új püspököt. Reményének adott hangot, hogy „az új püspök az elődjénél is nagyobb lendülettel kezdi meg főpásztori szolgálatát, hiszen a

papok már nagyon várták az új püspök kinevezését”. Mirko Štefković kinevezett püspök először folyékony magyar beszéddel, majd horvát anyanyelvén köszöntötte az egyházmegyeje papjait, és mindenekelőtt azt kérte tőlük, hogy imáikkal támogassák szolgálatát. (Forrás: Nagybecskereki Egyházmegye)

A harminc ezüstpénz és a halál margójára

A Nyugat alkonya hisztériaigényes, az európai ember minősége rohamosan romlik

„Miután tehát elfogadta a falatot, Júdás azonnal kiment. Már éjszaka volt” (Jn 13,30).

Írásom mottóját talán Vörösmarty Mihály *Előszó* című verséből is meríthetem volna: „Most tél van és csend és hó és halál” –, de végül is jobbnak láttam Júdás nagycsüörtök esti jeleneténél maradni. Kimegy az emeleti teremből. Már éjszaka volt. És éjszaka is marad a másnap reggeli kakasszóig. Az árulás következő felvonásáig.

Nem élünk egyszerű történelmi időket. De így ötvenévesen, visszatekintve az elmúlt fél évszázadra leírhatom: sohasem volt ebben az időintervallumban egyszerű az életünk. A szorongatás, társadalmi átverés, tömegek sorsával való játszmák változtak ugyan, a hazugságáradat viszont állandó volt. Mint egy komolyabb matematikai számításban, ahol állandók és változók befolyásolják az eredményt. Az eredmény minden esetben az illúzió keltése. Vigyáztak arra, hogy soha ne maradjunk illúziók nélkül, hiszen a szemfényvesztés korában az illúziók nélkülözhetetlenek.

„Miután tehát elfogadta a falatot, Júdás azonnal kiment. Már éjszaka volt” (Jn 13,30).

Szemünk előtt alakul ki egy új „nyugati” vallás, egy ateista, szakrális hiánypótló dogmarendszer, amelynek egyetlen feladata a racionalitás kikapcsolása, szektás rajongó tömegek termelése, a félelem fokozása. *Hísten az ember nem az újtól fél, hanem a régi feladásától.* Az új szociális dogmarendszer lehetővé teszi annak az illúzióknak az életben

tartását, hogy ha ezt meg azt még elhisszük, akkor visszatér a régi, jól bevált, évtizedekig tapasztalt béke, prosperitás. Csak még egy kis genderelméletet, egy kis woke-kultúrát, egy kis migrációs, vírusos, oltásos hisztériát kell még lenyelnünk, és máris visszaáll a régi, megszokott rend. Erre jön rá aztán a háború borzalma, amely a mostani húsvéti időt fekete árnyként borítja be. Új illúzióval bővül az előbbi dogmarendszer, amiben feltétel nélkül kell hinni: több fegyver, több béke; több halott ember = biztonságos jövő. Megjelenik az ateista dogmarendszerben az új Sátán, az új Pokol, Mordor, az „Axe der Böse” (a Rossz tengelye) újradefiniálva. Aki hisz ebben az új tételben, az a jó oldalon áll, aki nem, az segíti aktívan a rossz oldalt, még akkor is, ha ennek a definíciója és tagsági köre napról napra változik. És közben azok, akik a felelősségvállalásról tartanak hatalmas diskurzusokat, felelőtlenül próbálják bevezetni a tömegeket önmaguk elpusztításának a spiráljába. A háború pszichózisa került fel a keresztre a megfeszített Istenfiú helyett. *Brennen oder bekennen.* Ha nem hiszel benne, akkor semmisülj meg. Hiszen a hedonista pogányoknak is szükségük van valamire, ami dogmatizálható. Lassan minden a háború fényében határozódik meg; a háború pszichózis mindenre kötelező: a béke pártján állni nem kifizetődő. Erre már Ferenc pápának is rá kellett jönnie, amikor próbálta a béke hangját megszólaltatni: „A háború vereség. Béke kell: bölcsökkel és nem sírokkal teli jövő.” A „szabad” világ célkeresztjében találta ma-

gát a katolikus világ vezetője, hiszen jelenleg a fehér zászló említése nem bátorság, hanem a háborús biznissz vége lenne. Márpedig a „rosszat” le kell győzni fegyverrel, ha pedig ez így nem megy, akkor még több fegyverrel.

„Miután tehát elfogadta a falatot, Júdás azonnal kiment. Már éjszaka volt” (Jn 13,30).

„A világot jelek és szimbólumok irányítják”, mondta Konfuciusz. A jelek és a szimbólumok fontosabbak, mint a történések. Isten és ezzel együtt az istenkép eltűnt a nyugati kultúrából. Üresen áll a kereszt. Na nem azért, mintha a Feltámadásban hinnenek, hanem inkább azért, mert elfelejtettük a Feltámadást, elfelejtettük a Megváltást. A kereszt viszont ott tornyosul a fejünk felett, ezért meg kell tölteni valamivel: az újra és újra megújuló hisztériakeltéssel. A Nyugat alkonya hisztériaigényes. Mindig kell egy új, lájkolható, néhány napig szalagcímként pörgethető jel, szimbólum. De ez is csak azért, hogy elterelje az emberek gondolatait a lényegről (ami Saint-Exupéry óta láthatatlan). Aztán jöhet a következő, megállás nélkül: ezáltal újabb és újabb *Bábel-tornyokat* építve. De megállni nem lehet, hiszen az új Gonosz ellen megállás nélkül harcolni kell, még akkor is, ha közben felborul a világ rendje, az emberek élete pokollá, az örület általánossá válik. És megszokottá. Ez a Butaság Kora, a Zsarolás Kora. És nem fog megváltozni attól, ha most leírom. Napjainkban szemben áll egymással az Emeleti Terem és a Great Reset; a Megváltó és az új Messiások; a Feltámadott Istenfiú és az Illúziók Metaverzuma.

„Miután tehát elfogadta a falatot, Júdás azonnal kiment. Már éjszaka volt” (Jn 13,30).

J. F. Kennedy meggyilkolt katolikus elnök mondotta: „Ha az emberiségnek nem sikerül felszámolnia a háborút, a háború fogja felszámolni az emberiséget.” Júdás nem változott, miután kijött az Emeleti Teremből. Nem akart változni. Rá sem nézett békét hirdető Mesterére. Amit választott: harminc ezüst és halál. Profit és megsemmisülés. Ezt választotta. Mit választ a minket körülvevő Halál Kultúrája? Mit választ a Hazugság Kultúrája? Mit választ a Hisztériázát Gyűlölet Kultúrája? Mit választ a Fenyegetések, Zsarolások Kora? Életet vagy Halált? Illúziókat, hogy meghosszabbítsa még egy kissé az üres életét? Az európai ember minősége rohamosan romlik: még felszínesebb, még öcskább, még agresszívebb lett az elmúlt időben. És miközben egyik oldalon tombol az önazonosság, „távolról a jövő szelei csak az alvado vérszagot hozzák” (Cseh Tamás, *Demokrácia*).

„Miután tehát elfogadta a falatot, Júdás azonnal kiment. Már éjszaka volt” (Jn 13,30).

Éjszaka van. Körülöttünk és bennünk. Húsvét, reméljük, segíteni fog mindannyiunknak, hogy újra kilépjünk a fényre. Ne hagyjuk magunkat butítani a halál propagandája által, hiszen mást nem ajánlhat, csak harminc ezüstit. És halált!

Dr. Szakács F. Sándor

A szerző az Európai Katolikus Felnőttképzési Szövetség (FEECA) elnökségének tagja, a Pro Educatione Egyesület külkapcsolatokért felelős koordinátora.

„Minden tudásommal és erőmmel szolgálni fogom hazámat és nemzetemet”

Beiktatási ünnepség: Sulyok Tamás életére és államfői szolgálatára a katolikus egyház részéről Mohos Gábor püspök kérte Isten áldását

A hazát, a nemzetet szolgálni a legnagyobb megtiszteltetés – jelentette ki Sulyok Tamás köztársasági elnök 2024. március 10-én a Sándor-palota előtt, a Szent György téren megtartott ünnepélyes beiktatásán mondott beszédében. Az államfő külön köszöntötte a magyarokat a Kárpát-medencében és a nagyvilágban. A történelmi egyházak képviselőiben a köztársasági elnök életére és államfői szolgálatára Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, érseki általános helynök és az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan nagyprépostja, a Szent István-bazilika plébánosa, Pásztor Dániel, a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkesi alelnöke, Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke és Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) – Magyar Zsidó Szövetség vezető rabbija kérte Isten áldását. A ceremónián mások mellett részt vett Orbán Viktor miniszterelnök és felesége; Kóvér László, az Országgyűlés elnöke és felesége; Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes; Áder János és Schmitt Pál korábbi köztársasági elnökök; Pintér Sándor belügyminiszter; Polt Péter legfőbb ügyész és Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelmi miniszter.

Az ünnepségen a magyar himnuszt Kacsó Hanga népdalénekes énekelte, Kubik Anna színművész pedig versszavalattal működött közre. A kommunista diktatúrát lebontó szabad Magyarország hetedik köztársasági elnöke mindenekelőtt megköszönte mindazok bizalmát és jókívánásait, akik támogatták és támogatják. A következőkben az államfő beiktatási beszédéből idézünk.

Sulyok Tamás: „...ha a sors váratlan helyzetek elé állít és szolgálatra hív, az elől nem

szabad kitérni. A hazát, a nemzetet szolgálni a legnagyobb megtiszteltetésnek tartom.

Eskümet szentesíti hazámhoz fűződő hűségem és elkötelezettségem, amellyel a jogállamiság garanciáját nyújtó Alaptörvény érvényesítése iránt mindig is kiálltam. Elnökként mindenkor a magyar emberek méltóságának védelmezője kívánok lenni.

Az elmúlt több mint harminc év lehetővé tette, hogy elődeim kikövezzék az utat, amin járom lehet. A jó példákat követni fogom, de igyekszem hozzátenni a magam utcaöveit. [...]

Nem feledem, hogy honnan jöttem, hogy milyen szellemi-kulturális térben vert gyökeret a családom és személyes életem. Magyarorságon, keresztény hitem, kulturális hovatartozásom – amely úgy nemzeti, mint európai és úgy európai, mint nemzeti – forrásai értékeimnek. Ebből táplálkozok életem és munkám. És csak ebből a nézőpontból tudom és akarom is szemlélni a világot. Nemzeti kultúránkból védendő értékek sora ágazik ki, amelyekhez igazodni kötelesség. Ilyen a személyes méltóság, a család, a közösség, a gyermek.

Alaptörvényünk a preambulumban rögzíti a magyar nemzet szellemi hitvallását. Olyan credo ez számunkra, amelyért a magyarok századokon át küzdöttek és amely egyben a nemzet jövőjének záloga. Alaptörvényünk Nemzeti Hitvallása kimondja: »Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.« »Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.« »Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.«

A nemzetközi kapcsolatok terén viselt nyitottságban és a külhoni magyarokkal vállalt szoros kapcsolattartásban elődöm kiváló példával járt előttem, melyet követni érdemesnek tartok. Erről az útról nem kívánok letérni. Az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb és legfontosabb eredményének tartom, hogy ma Magyarország köztársasági elnöke nemcsak lelki értelemben – amit magam is szívesen vállalok –, hanem közjogi értelemben is felelős határon innen és túl honfitársaiért, aminek határozottan eleget is kívánok tenni. Különös aggodalommal követem a háború sújtotta

ukrán államban élő kárpátaljai testvéreink életét.

A magyarországi nemzetiségekre mint hazánk történelmének és jelenének szerves és értéktöbbletet adó részére megbecsüléssel tekintek. Nemzeti és kulturális önazonosságuk szabad megélésének támogatását magától értetődőnek tartom.

Sorsközösségünkben adódik, ezért kiemelten fontos számunkra a szomszédainkkal, regionális partnereinkkel való jó kapcsolat, valamint a szoros együttműködés a visegrádi országokkal.

Nemzeti hitvallásunk kijelöli az utat a más népekkel való kapcsolattartásban: »Együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.«

Akárcsak a nemzetek között, az ember és ember között is zsinórmérték a kölcsönös tisztelet. A törvény előtt mindenki egyenlő, nincs különbség, nincs kivétel, nincs részrehajlás.

Az ember önmagában hordozza méltóságát, értékét. Ezeket nem mások véleményétől vagy visszaigazolásától tesszük függővé. A testi, lelki, anyagi rászorultsági helyzet sem von le semmit az ember értékéből, hanem mindez feladatokat ró a többi állampolgárra és az államra, hogy segítsenek embertársainkon. Felelőségemmel, Zsuzsannával mindig azok mellett leszek, akiknek a legnagyobb szükségük van rá. A rászorulókat, az elesetteket, az önhibájukon kívül bajba jutottakat, idős, beteg és magányos honfitársaink mindig számíthatnak ránk.

A zsidó-keresztény kultúra, a keresztény hit és az ebből fakadó értékvilág elválaszthatatlan tőlünk. Ezeréves államiságunk alapja, múltunknak szerves része, jelenünknek is meghatározója.

Hazánk megkérdőjelezhetetlenül a Nyugat része, mégpedig tudatos elhatározással vált azzá. Európaiságunk Szent István döntése, amelyet nemzedékek sora erősít meg folyamatosan mind a mai napig. A magyar ezért egyben európai, és nemcsak földrajzi, hanem szellemi értelemben is. De nem olvad bele, hanem összeforr vele – és ez a kettő nem ugyanazt jelenti. Mi magyarként forrtunk össze Európa sorsával, sajátjainkkal gazdagítva azt – és mindaddig tudjuk erősíteni a kontinentet, amíg ezt magyarként tehetjük. Feladatunk nehézségét az adja, hogy Európa jövője nemcsak rajtunk múlik, hanem az európai nemzetek összességén, a közösségen minden egyes tagján. Hogy Európa tagadás lesz vagy ígéret, múlt vagy jövő, azt 27 állam polgárai döntenek el. És ennek a döntésnek

csak egy huszonhetedéért tudunk mi, magyarok felelősséget vállalni. Ezért is kiemelten fontos, hogy ebben a bizonytalanságban legalább mi, magyarok álljunk biztos lábakon.

A megmaradás nemzeteként »annyi bal-szerencse közt, oly sok viszály után« megharcolt örökségként tekintünk oszthatatlan szuverenitásunkra. Deák Ferenc történelmünk egyik legnehezebb időszakában – ellenállva

az elnyomni akaró külső erőknél, de a belülről jövő, racionalitást nélkülöző törekvéseknek is – fogalmazta meg azt az álláspontot, amelyhez ragaszkodnunk kell és érdemes: »Alkotmányos életünknek s nemzeti létünknek alapföltétele az országnak törvényes önállása s függetlensége. Első és legszenvedőbb kötelességünk tehát: minden erőnket, minden tehetségünket arra fordítani, hogy Magyarország Magyarország maradjon, s alkotmányos önállása és függetlensége sértetlenül fennmaradjon.«

De a megújulás szükségességét sem szabad felednünk. Ahogy az Alaptörvényünk is fogalmaz, a XX. század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után multhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra. [...]

»Haza csak ott van, hol jog is van« – mondta Petőfi, s mi már a jelen közjogi valóságától megszédülve, de ugyanolyan határozottsággal állhatunk ki ma is megállapítása mellett.

Magyarország jövője, családjaink békéje és országunk stabilitása rajtunk áll. Köztársasági elnökként minden cselekedetemmel azért fogok dolgozni, hogy mi, magyarok örökségünkhöz hűen büszkék lehessünk majd történelmünk előttünk álló XXI. századi fejezeteire is.

Eskümhöz és meggyőződéshez híven az Alaptörvény által számomra biztosított keretben minden tudásommal és erőmmel szolgálni fogom hazámat és nemzetemet.”

Forrás: www.sandorpalota.hu
Fotó: MTI/Koszticsák Szilárd

Kozma Imre atya és posztumusz Pásztor István vajdasági politikus kapta az idei Esterházy-díjat

Kozma Imre irgalmasrendi szerzetes és posztumusz Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) néhai elnöke kapta idén a Rákóczi Szövetség Esterházy-díját. Az elismerést 2024. március 8-án adták át az Országház Felsőházi üléstermében, egyházi vezetők, közéleti szereplők, hazai és határon túli magyar szervezetek képviselőinek jelenlétében.

Esterházy János a huszadik század egyik legkiemelkedőbb magyar politikusa volt. Keresztény, európai és magyar – hangsúlyozta köszöntőjében Panyi Miklós, a Miniszterelnökség parlamenti és stratégia államtitkára, miniszterhelyettes. Mint mondta, a XX. század két nagy háborúja és az azokból kinövő embertelen diktatúrák el akarták pusztítani „Istent, nemzetet, kultúrát és az európai embert magát is”. De voltak, akik mindezt nem nézték tétlenül, akik vállalták az üldöztetést, s ha kellett, életükkel fizettek érte. Ilyen volt Esterházy is, aki bátran lépett fel a diktatórikus birodalmi eszmék ellen. Ha Európát nem szakították volna ketté a vasfüggönnyel, akkor Esterházy a keresztény alapokon nyugvó és a nemzetek együttműködését előmozdító európai egység megeremtésén dolgozott volna – magyarázta Panyi Miklós. Szavai szerint ha Esterházy ma élne, azt tapasztalnánk, hogy a felszabadult Európában újra veszélyben van mindaz, amiért küzdött és életét adta. „Ha ma élne, ugyanúgy ki kellene állnia a keresztény Európáért, a nemzeti szuverenitásért és a nemzeti kisebbségek védelméért.” „Esterházy János a szélsőséges eszmékkel szem-

beni ellenállás megtestesítője volt. Szellemi hagyatéka ezért ma is iránytű és a remény forrása” – világított rá Panyi Miklós.

Kövér László, az Országgyűlés elnöke Pásztor Istvánt méltatva úgy fogalmazott: olyan kiemelkedő magyar vezető volt, akinek megadatott, hogy politikai tehetségét és erényeit két állam és két nemzet, Magyarország és Szerbia, a magyarok és a szerbek szolgálatába állíthassa. Pásztor István minden erejével szolgáltni akarta a délvidéki magyarságot. Felismerte és pontosan érezte közösségének múltban gyökerező létadottságait, ismerte a közössége előtt tornyosuló veszélyeket, de szenvedélyesen bízott közössége jövőjében. A délvidéki magyarság világi előjárójaként mindig tiszteltet adott másoknak, és tiszteletet vívott ki, nemcsak a maga, hanem közössége számára is – emelte ki a házelnök. Kövér László idézte Esterházy János hitvallását, aki kimondta, hogy „a mi jelünk mindig a kereszt, és soha nem a horogkereszt vagy a sarló és kalapács”.

Hibaigazítás: 2023. decemberi számunk 8. oldalán elírás történt, Pásztor Istvánt nem 2023. október 4-én, hanem 2023. november 4-én búcsúztatták Szabadkán. Az elírás miatt olvasóink elnézését kérjük. (Szerkesztőség)

Ez adott neki erőt ahhoz, hogy személyében legyőzve is győztessé váljon abban a XX. században, amelyet a szeretett nemzete tragikusan elveszített – húzta alá Kövér László. Hozzátette: Esterházy János napjainkban is példakép mindazok számára, akik hisznek abban, hogy Európa csak addig és csak úgy él, ameddig és amennyire Krisztusban él, akik hisznek abban és tesznek is azért, hogy a magyarság nyertese legyen a XXI. századnak.

Pásztor Bálint, a 2023. október 30-án elhunyt vajdasági politikus fia a díjat megköszönve úgy fogalmazott: Pásztor István a világ magyarságáért küzdött nap mint nap élete során. Olyan derűvel és jövőbe vetett hittel tette az utolsó napig, ami mindenkinek erőt ad a küzdelem folytatásához – mondta a VMSZ jelenlegi elnöke.

Vecsei Miklós miniszterelnöki biztos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke Kozma Imre irgalmasrendi szerzetest méltatva kiemelte: Imre atya nem idegenként, nem segítőként, nem hivatásos jóemberként van jelen az emberek között. „Aki találkozik

Imre atyával, erősebb emberként éli tovább az életét. Mert az igazi jelenlét nyomot hagy” – szögezte le. Vecsei Miklós felidézte, hogy

Kozma Imre atya hittanóráján három alapvető leckét biztosan elsajátíthattak a tanítványok: azt, hogy a kereszténység nem elmélet, hanem gyakorlat, hogy a szeretet sok bűnt eltakar és hogy kockázatvállalás nélkül nincs élet. Hozzátette: Imre atya mellett mindenki megtapasztalta, hogy a csodák nem a csodavárókkal történnek, hanem a cselekvőkkel.

Kozma Imre atya köszönőbeszédében arra figyelmeztetett: megváltásra szorul a világ, megváltásra szorul az ember, mindegyikünk. Jézus Krisztus megváltotta a világot, az emberiséget, és nekünk egyetlen célunk lehet, ha istenarcú lényként szeretnénk élni ebben a világban: az, hogy megváltott emberként éljünk. „Ha megváltott emberként szeretnénk élni, vagyis új életet kezdeni, akkor szükségünk van Esterházy János és sok más, krisztusi életet élő ember példájára. A hitvalló Esterházy János vonzó életpéldája életre váltott halál a megváltás rendjében” – emlékeztetett Imre atya, és megjegyezte: Esterházy János sorsa „prófétai sors”.

(Fotó: MTI/Soós Lajos)

Varga János rektor Mindszenty Emlékérmét vett át

A kitüntetéssel az ausztriai magyarság körében végzett nemzetmegtartó, közösségteremtő szolgálatát is elismerték

A Mindszenty Társaság 2004. március 5-én jött létre azzal a céllal, hogy Magyarország utolsó hercegprímása életútjának feltárását, emlékeztetését fenntartását elősegítse és ezzel boldoggá, illetve szentté avatását is előmozdítsa. A megalapításának 20. évfordulóját ünneplő szervezet évente három alkalommal Mindszenty Emlékéremmel ismeri el mindazok tevékenységét, akik sokat tesznek a névadó bíboros szellemi örökségének ápolásáért. A kitüntetést átadó ünnepséget legutóbb 2024. március 24-én tartották Zalaegerszegen a Mindszentyneumban. Az elismerést ezúttal Varga János, a bécsi Collegium Pazmanianum rektora, Fülöp István András, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön egykori parancsnoka, valamint a Csehimindszenti Mindszenty József Általános Iskola tantestülete vette át.

Az ünnepi eseménynek Zalaegerszegen a Mindszentyneum adott otthont 2024. március 24-én, nyolcvan évvel azután, hogy a

Balról jobbra: Lezsák Sándor, Varga János és Csallóközi Zoltán

hercegprímás szülőfaluja, Csehimindszenti díszpolgára lett. A Mindszenty Társaság tagjai és vendégeik előbb virágvasárnapi szentmisén vettek részt a Mária Magdolna-plébániatemplomban, majd az ünnepi programot koszorúzással folytatták. A kitüntetésátadás délután 15 órakor kezdődött Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, a Mindszenty Társaság ügyvezető elnöke köszöntőszavával; az érmeket és az okleveleket is ő adta át a három díjazottnak.

Elsőként Varga János rektor, tb. kanonok vette át az elismerést, miután Csallóközi Zoltán, a Mindszenty Társaság tagja, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes főtanácsadója elmondta laudációját. „Varga János rektor a magyar egység és hagyományok szószólója Ausztriában. Munkája és lelkipásztori tevékenysége által azokat az értékeket hangsúlyozza, amelyek összekötik a két szomszédos országot” – hangzott el a méltatásban. A bécsi Pázmáneum is egy Mindszenty-emplék, hiszen a bíboros ott élte élete utolsó négy évét a száműzetésben. Ez volt a főhadiszállás, ahonnan az utazásait kezdte és ahova visszaérkezett. Mindezekre emléktábla, mellszobor és más emlékjelek, valamint évfordulókhoz kapcsolódóan évente több rendezvény is emlékezteti a Pázmáneumba látogatókat – magyarázta Janó atya.

Mindszenty Emlékérmét kapott Fülöp István András, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön gazdasági vezetője, később parancsnoka is, aki 2011-ben kezdeményezte, hogy rendezzenek be emlékszobát ott, ahol Mindszenty József 1944. december 22-étől raboskodott és ahol a háború utolsó karácsonyát töltötte. Az emlékszobában számos személyes tárgyat, általa írt könyvét állították ki, azután pedig évente Mindszenty-émléknapot rendeztek előadásokkal, történészek részvételével, mondta el a már nyugállományba vonult parancsnok, akit Soós Viktor Attila, a Mindszenty Társaság és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága tagja, a Mindszentyneum

Egyházüldözés Kiállításának kurátora laudált.

Átvette az elismerést a csehimindszenti Mindszenty József Általános Iskola is, amely 2015 óta viseli a hercegprímás nevét és amelynek aulájában 2022. november 23-án a bíboros szobrát – Babusa János alkotását – is felavatták. Fehér Beatrix igazgató elmondta: a pedagógusokkal mindent megtesznek azért, hogy Mindszenty bíboros neve és öröksége még nagyon sokáig fennmaradjon. Az intézmény munkáját Fuksberger Imre, a Mindszenty Társaság tagja, Csehimindszenti polgármestere méltatta.

Csallóközi Zoltán:

Varga János lelki, szellemi, kulturális központja tette a Pázmáneumot
(Laudáció)

Varga János atya 1960-ban született Budapesten. A Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karán szerzett mérnöki diplomát 1984-ben, ezt követően a Magyar Rádió Hangarchívumában dolgozott. 1989-ben kezdte meg teológiai tanulmányait Esztergomban, majd 1991-től a heiligenkreuzi ciszterci filozófiai és teológiai főiskolán folytatta, amely ma XVI. Benedek nevet viseli és amely akkor a Bécsi Egyetem kihegelyezett tagozata volt. Már szemináriumi éve

alatt részt vett a Comunione e Liberazione (Közösség és Felszabadulás) mozgalomban és papként is segítette a közösség munkáját.

Pappá 1995. június 17-én szentelték Esztergomban. Kettős papi jelmondatot választott, a meghívóra Pál apostol szavait írta: „Krisztus szeretete sürget minket!” (2Kor 5,14), újmiséis szentképére pedig János evangéliumából vett egy gondolatot: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13).

A felszentelése utáni tizenkét évben Budapesten tevékenykedett káplánként: a Gyümölcsoltó Boldogasszony-kápolnagazgató-ságon, az Örökimádás templomigazgató-ságon, Budapest-Albertfalván, majd a Budavári Nagyboldogasszony-főplébánián. 2007-től 2010-ig plébánosként vezette a remetkertvárosi Szentlélek-plébániát. 2010. augusztus 1-jétől az Esztergom-Budapesti Főegyház-megyei bécsi szemináriumának, a jelenleg tanulmányi és vendégként működő Collegium Pázmáneumnak a rektora.

A Pázmáneum rektoraként bécsi szolgálatának is legfőbb jellemzője a sokoldalúság, sokrétűség: a lelki gondozást, a katolikus egyház ausztriai képviseletében való példaeértékű szerepvállalását sokféle közéleti tevékenységével teszi gazdagabbá. Bécsbe való 2010-es kiküldetése óta támogatja az Ausztriában élő magyar ajkú házaspárokat és aktívan részt vesz a bécsi főegyház-megyei lelkipásztori életében, elsősorban a magyar hívek, valamint a kétnyelvű családok körében.

A Collegium Pázmáneum rektoraként elsőrendű feladatának tekinti a magyar egyház ausztriai képviseletét, a magyar-osztrák kapcsolatok ápolását, Mindszenty hercegprímás emlékének őrzését és szélesebb körben való megismertetését. Ez utóbbi témában meghonosította a rendszeres megemlékezéseket a Pázmáneum falán található emléktáblánál, illetve az Irgalmasok Kórházában található Mindszenty-szobornál.

Lelki, szellemi, kulturális központja tette a házat, ahol a bécsi magyarok a szombat esti szentmiséken és a különféle programokon töltik az időt és megerősödnek. Feladatának tekinti a magyar kultúra megismertetését is, ezért együttműködve a bécsi magyar nagykövetséggel, a Collegium Hungaricummal, az ausztriai magyar szervezetekkel számtalan zenei rendezvénynek, irodalmi estnek, könyvbemutatóknak adott otthont, illetve volt ötletadója, szervezője.

Igen közel áll hozzá a művészet világa: zenei, irodalmi, különböző kulturális programoknak nem pusztán helyet ad a Pázmáneum kápolnájában és dísztermében, hanem értő, avatott házigazdája is azoknak. Számos ilyen jellegű saját kezdeményezésével

is rendre megörvendeztetni a híveket, érdeklődőket. „Gyermekkoromtól fogva meghatározó volt számomra a zene, különösen a kóruséneklés és a művészetek” – mondja magáról. Ennek jegyében alapította meg Dombó Dániel karnaggyal együtt a Cantus Arcis Kórust, és ennek szellemében szervez megannyi színvonalas kulturális eseményt a Pázmáneum patinás falai között. A Pázmáneum bekapcsolódott a templomok hosszú éjszakája országos programba, 2016 szeptemberétől pedig Ausztriából elsőként csatlakozott a magyarországi Ars Sacra Fesztiválhoz, gondosan ügyelve arra, hogy a Pázmáneum ehhez kapcsolódó rendezvénykínálatában a művészeti ágak mindegyike: a színművészet, a képzőművészet, az egyházzene és a költészet révén az irodalom is megjelenjen. Legutóbb például a Sándor István szalézi mártírról szóló előadást láthatták a Pázmáneumba látogató érdeklődők.

Fáradásának köszönhető, hogy az intézet komolyzenei hangversenyeknek is gyakran helyet adó kápolnájába a régi, már működésképtelen orgona helyett sikerült újat építeni s ezt tavaly át is adták.

Fáradhatatlanul támogatja a Magyarországról, illetve az elcsatolt területekről érkező énekkarok, iskolai csoportok, zarándokok, kutatók bécsi, ausztriai tartózkodását. Határokon átnyúlóan részt vett a Máltai Lovagrend, illetve Szeretetszolgálat munkájában.

Varga János rektor a magyar egység és hagyományok szószólója Ausztriában. Munkája és lelkipásztori tevékenysége által azokat az értékeket hangsúlyozza, amelyek összekötik a két szomszédos országot. Aktívan vesz részt a Magyar Diaszpóra Tanács munkájában és az Európában működő magyar szervezetek összejövetelein.

A rektor úr munkáját 2015 tavaszán a magyar állam a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetéssel, 2015 telén a Balassi Kard Művészeti Alapítvány pedig Balassi Bálint-émlékéremmel ismerte el.

Ő maga a munkájáról így nyilatkozik: „A sok küzdelem, ami olykor hiábavalónak, eredménytelennek tűnik, mind zárójelbe, háttérbe kerül ilyenkor, amikor az emberrel szemben lévő arcokról és tekintetekből szeretet és elismerés sugárzik. Ez mindennél többet jelent. Az a tény, hogy a Pázmáneumban tehetek a magyarság és a kereszténység egységéért, szintén kitüntetés és különleges lehetőség számomra. Ezen az úton megyek tovább a jóban harcossákkal, akik remélhetőleg egyre többen lesznek.”

Ezt kívánom neki a továbbiakra is...

*

A kitüntetetteknek szerkesztőségünk és olvasóink nevében mi is szeretettel gratulálunk!
(Életünk)

Gyermekeknek

A Gyermekek Világnapja

Kisiskolás koromban minden évben nagyon vártam májust. Közeledett a tanév vége és a nyári vakáció, az idő szinte mindig napfényes és meleg volt, megnyiták a strandok és a fagyizók, egy szóval egy magamfajta kisdiák számára igazán örömteli időszak kezdődött. Ráadásul a május végi vasárnapokon szüleim mindig valamilyen nagy meglepetéssel készültek. Volt, hogy elmentünk az állatkertbe, máskor a vidámparkba, olykor pedig valamelyik érdekes múzeumba. Az egyik évben azonban nem telt ilyen vidáman a gyereknap. Egy májusi tornaórán véletlenül olyan szerencsétlenül léptem futás közben, hogy eltört a lábam, így gyermeknapon nemhogy állatkertbe nem mentem, hanem sehova sem... Napokig a kórházban feküdtem, egy jókora gipsszel a lábamon, aztán otthon lábadoztam tovább, s csak hónapokkal később gyógyultam meg teljesen.

Ez a régi történet arról jutott eszembe, hogy nemrég Ferenc pápa megemlékezett a vatikáni gyermekkórház százéves évfordulójáról. 1924-ben adományozták a Bambino Gesù (Gyermek Jézus) kórházat a Vatikán számára, s azóta kisgyermek sokaságát

gyógyították a falai között. A száz év alatt papák sora kereste fel az intézményt, természetesen Ferenc pápa is ellátogatott a kórházba, a beteg gyermekek közé. Bizony, hány és hány kisgyermek tölti kórházban, beteg a gyermeknapot...

Az idei gyermeknapot az teszi különlegessé, hogy Ferenc pápa rendelkezésére május 25–26-án tartják a Gyermekek I. Világnapját. Az eseményre a Szentatya Rómába hívta a legkisebbeket, hogy közös programokon, ünnepségeken vegyenek részt. A Gyermekek Világnapját a Ferenc pápa által bemutatott vasárnapi szentmise zárja a Szent Péter téren, sok-sok kisgyermek jelenlétében.

A pápa egy imát is javasolt az ünnepre, amit valamennyien imádkozhatunk: „*Jöjj, Szentlélek, mutasd meg nekünk szépségedet, ami visszatükröződik a föld lányainak és fiainak arcán. Jöjj, Jézus, aki minden dolgot újjá teremt. Te vagy az út, amely elvezet minket az Atyához, gyere és maradj velünk. Amen.*”

Május 26-án – amellelt, hogy örülj önfeledten a gyermeknapnak – gondolj a kórházban lévő, beteg kortársaidra és imádkozz értük!

Kovács Péter

Ferenc pápa: „Sokat kell imádkoznod”

A Gyermekek I. Világnapja arra a kérdésre ad választ, hogy milyen világot szeretnénk átadni a felnövő gyerekeknek. Az esemény lehetőséget nyújt sok gyermek számára a világ minden tájáról, hogy megtapasztalja az ünneplés és az ima gyönyörű pillanatát a Szentatyával. A Gyermekek I. Világnapjának mottója: „Ime, újjáteremték mindent” (Jel 21,5).

A kicsinyek több ezren lesznek jelen május 25-én és 26-án Rómában az első, nekik szentelt nemzetközi rendezvényen. Az alkalomra közzétett üzenetében Ferenc pápa arra buzdítja őket, hogy legyenek szolidárisak azokkal, akik nem lehetnek majd ott. „*Mindannyian fontosak vagytok*” – írja Ferenc pápa, mindannyian „*gyermek és testvérek vagyunk egy nagyon hosszú láncban, amely a múlttól a jövőig vezet és amely az egész földet behalózza*”.

„*Jézussal egy új emberiségről álmodhatunk, és elkötelezhetjük magunkat egy testvéribb és közös otthonunkra jobban figyelő társadalom mellett, kezdve az egyszerű dolgoktól, mint például mások üdvözlése, engedély-*

kérés, bocsánatkérés, a köszönet kifejezése. A világ mindenekelőtt apró dolgokon keresztül változik meg” – hívja fel a figyelmet Ferenc pápa.

A Szentatya a kislányokat és a kisfiúkat emlékezteti, hogy soha nem lehetünk boldogok egyedül, mert „*az öröm olyan mértékben nő, amilyen mértékben megosztják*”. „*A barátság csak így növekszik: az osztozásban és a megbocsátásban, türelemmel, bátorsággal, kreativitással és képzelőerővel, félelem és előítéletek nélkül*” – mutat rá a pápa.

Végül „egy fontos titkot” oszt meg a gyerekekkel: „*Ahhoz, hogy igazán boldog legyél, sokat kell imádkoznod mindennap*”, mert az ima „*közvetlenül összeköt Istennel, fényel és melegséggel tölti el szívünket, és segít, hogy mindent bizakodva és nyugalommal tegyünk*”.

A világnap május 25-én, szombaton kezdődik a római Olimpiai Stadionban. Délután 3 és 6 óra között tanúságtételek hangzanak el és művészek lépnek fel. Május 26-án, vasárnap délelőtt fél 11-kor a Szent Péter téren Ferenc pápa vezeti majd a szentmisét a gyermekek részvételével. (Vö.: Vatican News)

Húsvéti bárány és pünkösdi rózsza

A karácsonyi angyalvárás és szánkózás mellett szívesen pörgetem vissza az idő kerekét a húsvéti ünnepek miatt is. Különösen az egyházi szokások és ceremóniák érintettek meg. Szépvízen, ahol a gyermekkor telt, nagybójt folyamán egymással versenyeztünk, a felszegi és alszegi gyerekek, hogy ki gyűjt több pontot péntekenként, amikor a keresztútjárás állomásain elképzeltük magunkat Jézus mellett a Golgotán.

Szilágyi István papbácsi a templomban diafilmek kockáit vetítette, miközben szomorú, klasszikus zenét hallgattunk az ő Majak magnójából, és nem tudtuk elhinni, hogy Jézus ennyit szenvedett értünk. Addig is jártunk moziba és néztük a cowboy-filmeket, de ezek a vetítések egészen másról szóltak, és annyira megmozgattak, hogy az iskolában napokig egymás között is erről beszélgettünk. Titokban irigyeltük a papbácsit, és olyan nagynak tűnt a szemünkben, amiért ilyen csodálatos mozit vetít nekünk a templomban. Aztán ahogy közeledett Húsvét ünnepe, egyre több tennivaló akadt a templomban és körülötte. Mint lelkes ministránsok, mindent tudni szerettünk volna, a harangozónak és a plébános úrnak mindenben segíteni akartunk. Izgalmas volt, ahogyan a keresztek Feketevasárnap lila lepellel letakarták, aztán Virágvasárnapra gyűjtöttük a pimpót, azaz a barkaágat, amellyel körmenetet tartottunk. Úgy vigyáztunk ezekre az ágakra, hogy nyáron, amikor *erős idő* lett, dörgött-villámlott, édesanyánk leoltotta a villanyt, áhitattal meggyújtott egy gyertyát, a pimpót betette a kályhába, a tűzre, közben imádkoztunk, hogy Isten őrizzel a *nagy időt*.

A legizgalmasabb a nagypéntek volt, amikor nem lehetett csengetni és harangozni, csak a fakolompokkal zörgetni és a toronyban harang helyett kepelni. Tényleg a gólya kepeléséhez hasonlított a kereplő hangja, amelyet a toronyban egy hajtókarral körbehajtottunk, és egy-egy fasíp odacsapódott a talpához, nagy, kerregő zajt keltve maga után. Nagypéntektől nagyszombat estig többször kellett jelezni az embereknek a harang helyett, úgyhogy felváltva versenyeztek az erősebb fiúk, hogy most ki szalad fel a toronyba, hogy az öreg harangozó, Antti bácsi helyett „elkepelje” a „csonkamisést”. A szertartás alatt nagyon meglepődtünk és szomorúak lettünk, hogy az ártatlan Jézust keresztre feszítették, aztán sírba tették. De elhatároztuk, hogy őrt állunk a sírja mellett, nem engedjük, hogy ellopják a rossz emberek. Ezért nagypéntek estétől Húsvét hajnaláig, a feltámadásig beosztottuk egymást és őrködtünk. Minden órában egy másik váltás állt szolgálatba, de a legizgalmasabb az volt, hogy egy órán keresztül nem volt szabad megszólalnunk sem a templomban. Így hát olvastunk az imakönyvből vagy imádkoztunk a rózsafüzérről. Otthon persze édesanyám, édesapám és a bátyámék készülődtek az ünnepre, takarították az udvart, főzték a tojást, előkerült a téli disznóvágásról eltett sonka, egy fonott kosár himzett terítővel, hogy majd húsvét hajnalán vigyük szenteltetni.

Elmaradhatatlan otthoni szertartás volt a bárány levágása – ez a férfiak dolga –, amelyet édesapám mindig úgy vezetett le, mint valami művész. Ahogyan felhúzza az istálló elé, ahogyan pengeéles bicskájával finoman megnyúzza, ahogyan a combokat „lesírtetted”, azt egyszerűen tanítani kellett volna. Mi, gyerekek megborzadva, csodálkozva és ámulatba esve álltunk körül, meg se mertünk szólalni, miközben a legéletrevalóbb bárányból percek alatt sültnek és szenteltetnek való lesz. A bárányvágás szertartása nélkül a húsvét ünnepe sohasem volt teljes. Édesanyám celofánba takarva megsütötte a combokat, és felszeletelve készítette elő, hogy másnap reggel mehessünk az ételszentelésre.

Előtte azonban Nagyszombat éjjel megbabonázott az a mennyországi hangulat, hogy kigyúlnak a fények a templomban, rázendített az orgona az Allelujára és a Te Deumra, „felkeltették” az Úr Jézust és éjfél körül égő gyertyákkal kivonultunk a templom elé. Visszhangzott az egész falu, minden házban sötét volt, de a templom fénye bevilágította az éjszakát. Ezek a húsvét éjszakák minden évben elvarázsolnak. Nem tudtuk magunknak megmagyarázni, csak annyit fogtunk fel, hogy ez valami isteni, csodás mesevilág, amely közénk jött. Mintha az ég szinpadán elhúzták volna a függönyt, és most egy kicsit belátunk oda, ahonnan jön a titokzatos fény.

Húsvét hajnalán már korán keltünk, hogy az ételszenteléskor minél közelebb kerüljünk a templom bejáratához, hiszen onnan kezdte a pap az imát. Aki későn jött, az a sor végére került, és oda nem jutott annyi szenteltvíz... Máiig sem felejttem el, hogyan vigyáztunk otthon még a tojásbére, a morzsára is, nehogy leessen a földre, mert az „meg van szentelve”. A csontokat sem adtuk akkor a kutyának, hanem elégettük.

Húsvét ünnepe azért is izgalmas volt, mert a falu felső részében, a Nádon, ahol olyan finom káposzta terem, volt egy sik terrep, egy kaszáló, ahol minden évben focizni szoktunk. Húsvét délutánján öregek és fiatalok egymással mérközve rúgták a labdát, miközben a fél falu drukolt kedvenc csapatának. A felszegiek főleg a fiatal csapatot erősítették, de az öregebbek között is volt néhány olyan focista, aki már a szeredai csapatban játszott. Ugyancsak húsvét táján, ha hóolvadás volt, csapatostól mentünk „békázni”, vagyis a tócsás, sekély patakból kapkodtuk ki a hóléval érkezett békákat, miközben néhány társunk egy-egy „hutyaróval”, faággal koppintott a fejére, így a béka hamar megadta magát. Estére viszont meg kellett nyúznunk, mert édesanyánk csak a tiszta „békacubókot” volt hajlandó megsütni, amit aztán olyan becsben tartottunk, mint máskor a csirkecombot.

A húsvéti ünnepek hamar véget értek, mert kezdődött az iskola, a mezei munkák, megérkeztek a fecskék és a gólyák, lehetett mászkálni a természetben, hogy ibolyát, báránylábat (kankalint) és vad boroszlánt (orgonát) szedjünk. Amikor nagyobbakká

lettünk – úgy hetedikben, nyolcadikban – az erdészeti hivatal jó pénzért csemeteültetést szervezett, amelyre szinte minden gyermek jelentkezett. Ma is olyan jólesik látni azokat a fákat az út menti erdőcskében, amelyeket mi ültettünk hajdanán a húsvéti vakáció idején.

A '70-es, '80-as években a pünkösdi nem jelentett nekünk pünkösdi búcsút, mint ma. Akkor erről nem is hallottunk sokat, legfeljebb az öregek beszéltek róla és a somlyói Máriáról – suttozva. Akkoriban édesanyámmal kézen fogva egy-egy hétköznapi szeredai bevásárlás után ki-kiruccantunk a városi busszal „Mária lábához”, de a pünkösdi ünnepeket otthon töltöttük. Az elsőáldozások emléke elevenen él bennem. Mindig pünkösdi előtt történtek, ekkortól nagyok, bennfentesek lettünk az egyházban, gyónhattunk-áldozhattunk. Pünkösdi után már mi, elsőáldozók szórtuk a virágot Jézus elé az úrnap körmeneten. A katekizmus válaszait kívülről megtanultuk, és egy csomó olyan imádságot, amelyet azóta is büszkén mondunk. Azokon az ünnepeken a falu apraja-nagyja ünneplőbe öltözött. A bérmlásos csoportképek, sőt még az elsőáldozások is mindig székyruhában készültek. Akárhányszor hazamegyek és bekukkintok a hittanterembe, megakad a szemem a székyruhas emlékképeken. Feldíszítettük a templomot és környékét, előkerültek a székyruhák, és a mise végén az a jellegzetes tejeskávé... – annak az ízét egyszerűen nem lehet utánozni. Még évekkel az elsőáldozásom után is főministránsként vezettem az elsőáldozókat, csak azért, hogy ihassak az elsőáldozók tejeskávéjából. Ha jólesett, akár több csuporral is. Mert a ministránsok „protekciosok” voltak. Az elsőáldozókkal együtt lefényképezték őket, ehettek a kalácsból és ihattak abból a csodálatos ízű tejeskávéból. Az a kávé nem mindig volt kakaós, hiszen nemigen lehetett kapni kakaót, vagy csak keveset. Néha pörköltcukor vagy cikóriakávé is megtette... Otthon ritkán került az asztalra, úgyhogy az elsőáldozás ezért is ünnep volt. Hetekkel azelőtt készültünk rá és a kávé íze sokáig a számban maradt.

Pünkösdi előtt volt nem sokkal a búzaszentelés is, amikor a kora tavasszal elvetett búzát nagy virágcserepekben megszentelte a papbácsink, és közben a négy égtáj felé fordulva imádkoztunk-énekeltünk, hogy Isten óvja meg a vetéseinket. Már itt volt a tavasz, már éreztük a virágok és a friss zöld fű illatát, nagyon sokat bókászunk a kertben, a patak mentén, a bárányokat kihajtottuk a legelőre, és indiánosat játszottunk, bújós-káztunk a bokrok között. Kedvelt játékunk volt a pittyezés. Egy kisebb faágat mindkét végén meghegyeztünk, aztán egy pulisz-kakeverő nagyságú bottal felpattintottuk, és annyi hosszatt kellett utánamenni, amennyire a levegőbe el tudta ütni valamelyik. Volt, amikor a patakot vitettük tovább, hogy a másíknak nehezebb legyen a következő útás. De ugyanilyen izgalmas volt a parittyázás vagy a kaszafáncból kialakított íjászlövöldözés is. A varjak s a verebek nem

nagyon szerették. Amikor a bárányokat már kihajtottuk a legelőre, olyan szabadok voltunk, hogy csak, hiszen nem jöttek utánunk a szüleink, egész nap barangolhattunk, felfedeztük magunknak az erdő titkait, ismerünk minden bokrot. Később, úgy nyolcadik körül a szűrő nélküli Carpați cigarettát is egy megjelölt bokor tövébe vagy kő alá rejtettük el. Volt úgy, hogy elaludtam bárányórzés közben, aztán órákig kerestem az elcsatangolt vagy éppen az árnyékba félrehúzódtok juhokat, mert nem mertem volna nélkülük hazamenni. Jobban szerettük ezt a fajta elfoglaltságot, mint a kapálást, mert rengeteget játszhattunk, szórakoztunk.

Pünkösdi napja körül négyévenként a püspök bácsi is meglátogatta a falut, és a nagyobbak bérmlázhattak. Ha Szentlélekjárás, akkor püspökjárás. Bennünk a kettő egyet jelentett. Szilágyi István papbácsi művészlélek volt. Olyan gyönyörű, élethű galambokat tudott rajzolni és festeni is, hogy nem volt nehéz elképzelni a Szentleket galamb képében. Külön megtiszteltetés volt annak, aki beöltözött ministránsnak a püspöki misén vagy ha a püspöktől szentképet kapott. Még most is megvannak ezek a képek valamelyik imakönyvben. Az én osztályomat az a 'szerencsétlenség' érte Szépvízen, hogy minden püspökjárás-kor „csak” a segédpüspököt láthattuk. Tehát Jakab Antal, Bálint Lajos és Jakubinyi György is segédpüspök korában járt az én falumban. De ez annál érdekesebb volt, mert így legalább őket is megismerhettük.

Hittanórán már sokat tanultunk a pünkösdről. Megtudtuk, hogy miért piros a miseruha színe, ki a Szentlélek, hogyan ábrázolják, miért rajzolnak egyszer galambot, máskor tízes lángot, amikor a Szentleket tanítják. A papbácsink minden ünnepet, minden titkot, vallásos igazságot megszeretett, annak ellenére, hogy egy csipős vesszővel tartott rendet az órán, ha sokat rendetlenkedtünk.

A somlyói búcsúra nem szabadott járnai, vagyis a nagyok ezt tanácsolták, és mindig rászerveztek valamilyen pionírrendezvényt pünkösdi napjára, meg 'Megéneklünk Romániát', 'Tavasz a Hargitán-t', meg sör-fesztivált. De a pünkösdi körüli hétköznapiakat úgy osztottuk be, hogy legalább édesanyámmal egyszer bementünk Szeredába vásárolni, onnan meg ki Somlyóra és Mária szobránál imádkoztunk.

Gyermekként sokáig összetévesztettem a bazsarózsát a pünkösdi rózsával, mert az nyílt ki ekkorra. A pünkösdi énekeket kívülről fűjtük, szinte minden szakaszt ismertünk. Az apostolok pünkösdvására így könnyen beleéltük magunkat, hiszen a papbácsi a Bibliából mindent megtanított, ami erről az ünnepről szólt. Az énekeket nagyon kedveltük, mert annyira fülbemászó dallamok voltak, akárcsak a népdaloké. Énekelni nagyon szerettünk, és az volt a nyerő ministráns, aki a legtöbb éneket imakönyv és segítség nélkül el tudta énekelni.

Sebestyén Péter

„Felkelek és Atyámhoz megyek...” – Léleképítő nagyböjti elmélkedés az augsburgi misszióban

Az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió az idei nagyböjti időszakában is lehetőséget teremtett és biztosított híveinek a közös elcsendesedésre. Az úton ezúttal Ft. Ferencz Károly tiszaferedi plébános vezette végig március közepén az augsburgi misszió és a hozzá tartozó misézőhelyek – neu-ulmi és kempteni – magyar katolikus közösségét, Csibi Sándorral, az augsburgi misszió plébánosával.

Mennyi időt fordítunk rohanó életünkben arra a bensőséges kapcsolatra, amelyben a Jóisten és mi vagyunk? A Vele töltött időben képesek vagyunk csak és kizárólag Rá figyelni, vagy mellékszereplőként van jelen, miközben elmerülünk saját napi tevékenységeinkben? A mindennapi életünkben felismerjük Isten csodatévő cselekedeteit, amit nap mint nap munkálkodik értünk, vagy szerencsének nevezzük ezeket? Ha felismerjük, imáinkban hálát adunk, megköszönjük neki ezt? Mennyire aktív, élő, gyakori ez a kapcsolatunk? Lelassulunk, elcsendesedünk lelkünkben nagyböjti idején? Hogyan tesszük ezt, milyen változásokat észlelünk magunkon ennek hatására? Mennyire vagyunk képesek berögződött, rossz szokásainkon változtatni? Nyitottak, elég erős lélekkel elszántak vagyunk ebben? Mennyire és milyen gyakran végzünk

szentgyónást, kérünk bűnbocsánatot? Ezeket a kérdéseket járta körbe Károly atya vezetésével a lelkigyakorlaton részt vevő közösség. Az elmélkedés valóságát, megélését interaktív közlés kísérte, amely nyílt és őszinte beszélgetést, meghitt atmoszférát teremtett.

Irgalom, testvérek, hit, remény, szeretet, alázat, megbocsátás, feloldozás, feltámadás... a Szentírásból idézett szavak. Kinek mi a szívének kedves szó a Szentírásból? – hangzott el a kérdés Károly atyától. A szavak is elmélkedésre ösztönöztek. A közösség hívei által megne-

vezett szavak különbözőek voltak, néhány ismétlődött közülük. A közös bennük az a többlet, amely kivétel nélkül pozitív jelentést hordoz. Ez is a krisztusi szeretet igazi megnyilvánulását és kinyilvánítását bizonyítja. Ezek a szavak és a mögöttük rejlő tartalmak a hozzájuk fűződő gondolatokkal többször felidéződtek, vissza-visszatértek a nap folyamán spontán baráti beszélgetéseken is, vagyis az elmélkedések tere és ideje nem szabott határokat. Kiterjedt a kávészünetekre, a közös reggelire, vagy éppen az ebédre, és továbbfolytatódott kötetlen formában ezek a tartalmas, értékekkel felruházott eszmecsere.

A keresztyűi ajtatósságon felidéztek a hívők Krisztus Urunk üdvösséghezó szenvedésének mozzanatait, megilletődött figyelemmel szemlélték, s azért imádkoztak,

hogy e szent keresztyű gyümölcssei lelkükben is megeremjenek, hiszen a szentségeken és a liturgikus szertartásokon kívül talán nincs is a hívő lelkék számára hasznosabb ajtatósság, mint a keresztyűi imádság.

A szentmisére lélekben megerősödött és megerősített hittel érkeztek az elmélkedéseken részt vevő hívők. A lelkigyakorlat elmélkedései, a családi, őszinte hangulatú beszélgetések, vélemény- és eszmecsere középontjában az Úr és a vele kapcsolatos személyes élmények, történetek, megélt és átélt tapasztalatok álltak. Ez a háromnapos nagyböjti léleképítő program teljesítette a valódi küldetését: az elcsendesedést és befelé fordulást, önvizsgálatot, bűnbánatot és feloldozást, a közös keresztyűi ajtatósságban teremtett lelki gyümölcsöket.

Ezt a lelkületet megőrizve vártuk együtt a krisztusi szeretet jegyében a világosság és fényesség eljövételét, Krisztus Urunk feltámadásának, a húsvétnek örömmünepét.

Orcskai Marianna, az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasa

„Jönnek a huszárok!” – Március 15-ei megemlékezés Augsburgban

Szentmisével és a Szent Piroska Hétfégi Iskola és Óvoda *Jönnek a huszárok!* című műsorával emlékezett meg az augsburgi magyar közösség dicső forradalmunk 176. évfordulójáról az augsburgi St. Maximilian-plébánián. Az ünnepi együttléti hangulata minden résztvevőt magával ragadott.

Az Augsburgban és környékén élő magyar közösség évről évre megemlékezik az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc évfordulójáról. A megemlékezés a hagyományokhoz hűen a Szent László Magyar Katolikus Misszió és a Szent Piroska Hétfégi Iskola és Óvoda közös szervezésében valósul meg. Az idei ünnepség a hétfégi nagyböjti lelkigyakorlat zárónapjának a részét képezte, így különösen bőséges lelki táplálékkal gazdagodott az ünneplő közösség.

Az eseményhez méltó megemlékezés ünnepi szentmisével kezdődött. A plébánia nagyterme szép lassan megtelt az érkező vendégekkel, szülőkkel és gyermekekkel, a mellükre kitűzött „nemzetiszín csillaggal” – hogy Jókait idézzem –, a kokárdával. A szentmisén egybegyűltek közös imája és éneke olyan „előhangja” volt az ünnepi előadásnak, amely megnyitotta szívünket, megerősítette lelkünket a ránk váró élmény méltó befogadására. Már mindenki nagy izgalommal várta a gyermekek műsorát.

A szentmisét követően szétnyílt a terem színpadának függőnye és szemet gyönyörködtető díszlet tárult elénk: zöld mező lankás dombjai között piros tetős házak, jegenyefák, gémeskút, közepén templommal. Egy picinyke faluban találtuk magunkat, Fecskefalván. Hipp-hopp, visszarápportunk az időben, éppen a forradalom és szabadságharc, a hős magyar huszárok fénykorába. S hogy miért éppen ide csöppentünk? Hát mert az ünnepi előadás kerettörténetét a Kolompos együttes *Jönnek a huszárok!* című zenés mesedarabja adta.

Az alaptörténetet dramatikus szerkesztett játékba helyezték az előadás megálmodói, amelyben a hétfégi magyar iskola 8–9. osztályos tanulói életre keltették, játékkukkal elvarázsolták a közönséget. Nemesak a díszlet, hanem a kellékek, a jelmez, a gyerekek gyönyörű beszéde, kifejező játéka, tánca, a szívünknek és fülünknek kedves népzenei betétek folyamatosan ébren tartották figyelmünket. Minden apró

részlet beszédes volt, üzenetet közvetített számunkra. Bepillantathattunk a huszárok életébe, viseletébe: huszárcsákóval a fejükön, mentével a vállukon, karddal az oldalukon. Megjelentek előttünk a fecskefalvi lányok kékfestő szoknyájukban, fehér, buggyos ujjú blúzukban, keszkenővel az oldalukon. De nem maradhatott el a falu nagytekinthető bírája sem

lyű bírája sem a megfontoltságot és komolyságot tükröző ruházatával: sötét öltönye, kalapja hűen tükrözte mindezt. Még a kemence is ott díszelgett, amely körül serénykedtek a fecskefalvi lányok, hiszen miben másban, ha nem ebben sütötték ropogósra a csirkéket és kacsákat a daliás legényeknek. A mulatozás, a tánc, a dalolás, az elkeseredés, a búcsú, az elszakadás érzelmeinek „kijátszása” – mondjuk ezt gyakran színházberkekben – fokozta bennünk tovább az élmény befogadását.

Hogy méltó volt ez a megemlékezés, több szempontból vitathatatlan. Mi, akik az ajándékozottjai voltunk ennek a maradandó

élménynek, örökké hálásak leszünk a gyerekeknek, a felkészítőeknek, a zenei betéteket, táncokat betanító kollégának, a szemet gyönyörködtető díszlet és a kellékek megálmodóinak és kivitelezőinek. De, ami még ennél is fontosabb: olyan érték teremtődött e műsor előkészületének folyamatában, valamint az előadás pillanatában, ami túlmutat a jelenen.

E dicső nap jelentőségét, fontosságát, üzenetét ez a történet játékba ágyazva közvetítette. És hiszem, hogy a gyerek számára ez a keret és tér a legmegfelelőbb arra, hogy a szerepjáték megélésével valóban megértse és megérezze a haza, a hazaszeretet, az önfeláldozás, a hősiesség, a bátorság, a dicsőség fogalmát. S hogy mindeközben részesei, aktív szereplői lettek hagyományaik, népviseletük, népzenejük, egyszóval kultúrájuk megélésében – s mindezt verbálisan, anyanyelvükön közvetítették –, olyan maradandó emléket, élményt adott számukra, amely újabb gyümölcsöket terem. Remélhetőleg ezek az élményben megszerzett kicsi magvak lesznek a csírái annak a gyümölcsnek, amelynek köszönhetően generációkon átívelve megmarad március idusának dicső története.

Orcskai Marianna, az augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjasa

Racionális és költői világelemző: Deák Ernő bemutatta Grácban utóbbi két kötetét

Március 17-én, a vasárnapi magyar nyelvű szentmise után a Kalvarienberg-i plébánia dísztermében Molnár Ottó plébános és házigazda fogadta Deák Ernőt, a *Bécsi Napló* főszerkesztőjét, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének megalapítóját, aki Jánosi Zoltán irodalomtörténész és Ádám Ágnes könyvrestaurátorral érkezett Grácba, hogy beszélgetéssel, felolvasással izelítőt adjanak a jeles vendég tanulmányaiból és szépirodalmi lírájából. Az előadókat és az est részvevőit szeretettel köszöntötte Rudi Roth, Magyarország tiszteletbeli konzulja, aki nem kis büszkeséggel tolmácsolta, hogy a Stájerországban rendezett, éppen véget ért téli paralimpia magyar bajnokainak többek között két aranyérem adhatott át. Nemzeti ünnepünkre Lakatos Linda szavalata emlékeztetett, aki Petőfi Sándor *Nemzeti dalával* érzékeltette március 15. hangulatát. A könyvbemutató és az azt követő fogadáson a kötetlen beszélgetés jól sugallta, hogy az *Útkeresés a jövőbe* az újonnan érkezők számára is megadja a lehetőséget, hogy *Magyarként Ausztriában* lenni küldetés, amely mindkét ország javát szolgálhatja.

Molnár Ottó (Fotó: Ugri Ingrid)

Dr. Deák Ernő életútja

1940. június 9-én született a Sopron megyei Peresztegen, kisbirtokos családban. 1956. december 9-én hagyta el Magyarországot, azóta Ausztriában él. A középiskolát Ausztria különböző magyar gimnázium-

maiban végezte, Innsbruckban érettségizett az 1960/1961-es tanévben. Ezt követően a Bécsi Tudományegyetemen főszakon gazdaság- és társadalomtörténetet, illetve kelet-európai történetet, mellékszakon germanisztikát tanult. Doktori értekezését a mai Burgenlandban fekvő Lánzsér-lakompaki uradalom történetéből írta, fősúlyal a XVI–XVII. századra, kitekintéssel a Mária Terézia-féle urbáriumrendezésre. 1970. július 9-én avatták a filozófiai tudományok doktorává. 1970–1976 között kutató tanárségédként dolgozott a Tudományegyetem Gazdaság- és Társadalomtörténeti Intézetében, majd az Osztrák Tudományos Akadémia Gazdaság-, Társadalom- és Várostörténeti Bizottságához, onnan a Történettudományi Bizottságához (1997) került, ahol 2005. december 31-ig tudományos munkatársként alkalmazták. Tudományos munkásságának súlypontja az újkori gazdaság- és társadalomtörténet, különös tekintettel Közép-Európára, ezen belül az agrártörténet, várostörténet, kisenemesi életmód, valamint a kivándorlás a XIX–XX. században. Úgyszintén érdeklődési köréhez tartozik a kisebbségkutatás. Várostörténeti kutatásai az Osztrák Tudományos Akadémia kiadásában jelentek meg németül:

A magyar korona városai (1785–1918): I. A városok és a városias települések általános meghatározása (1979), II. A városok adattára (1989), III. A városok struktúrája és tipológiája. Egyetemi tanulmányainak megkezdése óta (1961. ősz) megszakításokkal aktív szerepet vállal az ausztriai (bécsi) magyarok egyesületi életében. 1967-ben egyik alapítója és névadója volt az *integratio* című magyar–német nyelvű kulturális folyóiratnak, amelyet a gondozásában 1979. óta könyvsorozatként adnak ki. Ausztriában elsőként adott ki gyűjteményes felmérést az ausztriai népcsoportok múltjáról és jelenéről németül (1979). Elnöksége éveibe (1971–1973) kapcsolódik az „Europa”-Club átszervezése. Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének alapításától (1980) főtítkárá, 1991–2014 között elnöke. 1985 januárjától szerkeszti az 1980 márciusa óta megjelenő *Bécsi Naplót*. Alapító- és vezetői tagja az 1982 óta működő interetnikus Nemzetiségi Ügyek Bécsi Munkaközösségének, a 2001 novemberében alakult Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének 2020 novemberéig elnöke volt.

Az Öreghegytől a Schneebergig – Utam állomásai című, a Magyar Napló Kiadó gondozásában 2016-ban megjelent, fényképekkel illusztrált kötetében életútjának állomásait járja végig gyermekkorától kezdve az Ausztriába történő kivándorlásán át egészen napjainkig érdekes, olvasmányos stílusban. 2019-ben *Útkeresés a jövőbe* címmel 900 oldalas „betakarított tanulmány, értekezés és értékelés”-gyűjteménnyel jelentkezett (Mostonvármegye Kiadó, szerk.: Böröndi Lajos), 2023-ban pedig napvilágot látott *Magyarként Ausztriában – Válogatott esszék és költemények* című kötet, amelyet így ajánl olvasóinak a Magyar Napló Kiadó: „Deák Ernő két-féle – racionális és költői – világelemzést nyújtó új könyve Magyarországon belül és kívül is erős válaszokat ad az utóbbi néhány év több európai történelmi fordulójának kihívásaira. Itt tükrözött életműve arra az alapkérdésre ad igen meggyőző feleletet, hogyan lehet a Lajtán túl, napjainkban is sokat tenni a magyar nemzeti identitás megőrzéséért, s hogy a nyugati országokban élő és dolgozó magyarság miképp maradhat – a fogadó ország tisztelete mellett – nyelvében és lelkében-szemléletében is magyar. S hogyan viselkedhet egy magyar ember – európai parlamenti képviselői megbízás nélkül, pusztán a nyelve, lelke, műveltsége alapján, de folytonosan nemzete képviselőjében – állandóan a felemelő, az alkotó erőket evokálva és cselekvő módon lépve fel közösségeért – egyszerre korszerűen és a tradíciói becsülésével mutatva irányt a ma Nyugat- vagy Közép-Európájában.” (V. G.)

A bukovinai székelyek első telepítése és a két világháború közötti időszak

Szemelvények Csibi Krisztina *Bukovinai székelyek Bácskában 1941–1944: előzmények, helytállás, emlékezet* című PhD-disszertációjából (2.)

A török uralom után a XVIII–XIX. században bekövetkezett telepítések az alacsony népsűrűségű Bánát népességének etnikai arányait a német és a szerb lakosság javára mozdította el. A török előtti évszázadokban a magyar többségű területek például Torontál vármegyében 1880-ra elvesztették magyar lakosságuk nagy részét, 15,7 százalék valotta magát magyarnak, a magyar nyelvet 21,8 százalék beszélte. Valójában a kormány szándéka ez alkalommal is az volt, hogy a bukovinai székelyek al-dunai telepítésével a magyarok számarányán valamelyest javítson. Kezdetben a tervek szerint mintegy ezer fő átköltöztetését tartották megvalósíthatónak, azonban több mint kétezren jelentkeztek, végül a telepítés végső mérlege egy négyezer fős csoport Torontál vármegyébe való letelepítéséről szól. Ekkor érkeztek a mai Belgrád környékén elhelyezkedő székely falvak, Hertelendyfalva, Sándoregyháza és Székelykeve települések első lakói.

1883. január 11-én született meg a minisztertanácsnak az a határozata, amely lehetővé tette a bukovinai magyarok Al-Dunánál való letelepítését azzal a feltétellel, hogy előtte a vízvédelmi munkálatokat befejezik, a telepesek a munkavállalási és egyéb kötelezettségeiknek eleget tesznek. További óvatosságra adott okot, hogy a minden eddigénél jobban megerősített gátak hosszabb időtartamú tesztidőszak nélkül valójában még nem bizonyították szélsőséges időjárási viszonyok között. Emellett az ártéri földek birtokviszonyai rendezetlenek voltak, a kincstári területeket az őslakosság évek óta használatban vagy bérmentesen legelőként, esetleg szántóként hasznosította. A több oldalról is bizonytalan helyzet ellenére a bukovinai falvak népe részéről erős igény mutatkozott a visszatelepítésre, amely hangulat kialakulásában nagy szerepet játszott, hogy immár kormányzati szinten is foglalkoztak az ügygel. A közvélemény és a sajtó szerepe sem elhanyagolandó a telepítési láz felszításában. A szállítási költségekre az állam nem biztosított forrást, Nagy György telepítési kormánybiztos a „csángó bizottsághoz” fordult anyagi támogatásért. Kétezer fő elhelyezésére elegendő barakk állt rendelkezésre, azonban a három hullámban érkezők száma ennek a kétszerese volt, akik nagy része gyermek, özvegy, idős telepes, illetve támogatásra szoruló, kedvezőtlen anyagi háttérrel rendelkező család volt (912 fő Andrásfalváról, 860 fő Hadikfalváról, 1299 fő Istensegitsről, 158 fő Fogadjistenről, 231 fő Józseffalváról. Az andrásfalviak 36,9%-a, a hadikfalviak 25,6%-a, az istensegitsiek 48,8%-a, a fogadjisteniek 58,5%-a, a józseffalviak 29,1%-a telepedett vissza.)

A megélhetési gondokkal szorosan összefüggő erőteljes kitelepítési szándék mértékét jól érzékelteti, hogy az első adandó alkalommal, amely lehetővé tette az osztrák tartomány elhagyását, az öt falu teljes lakosságának nagyjából egyharmada vállalta a kétségkívül kockázatokkal járó kitelepülést.

A telepítés összegzését adó minisztériumi jelentésben egyebek mellett kifogásol-

ták, hogy a betelepültek között kevés volt a munkabíró, a nehezebb kubikos szakmunkára alkalmas személy, így jobb híján a bevételük csak a távolabbi vidékeken adódó mezőgazdasági tevékenységből származott. Általánosságban megállapítható volt, hogy a munkához való hozzáállásuk a vártnál kedvezőtlenebb képet mutatott. Míg a telepesek oldaláról nézve csak nagyobb erőfeszítések árán voltak képesek a töltéseknél megkívánt, előzetes tapasztalatot, állóképességet és szaktudást igénylő feladatokat végrehajtani, elviselve a lapályos, belvizektől állandóan nedves, párás időjárást, az ezzel járó betegségeket. Ezek ismeretében érthető, hogy a telepesek egy része a nem várt nehézségekkel nem volt képes megbirkózni és visszatért Bukovinába.

A telepítés során felmerültek olyan jogi természetű, az állampolgársági eljárás során tapasztalt törvényi ellentmondások, amelyek egy ideig megoldatlan problémát jelentettek. A telepesek ugyanis jogi értelemben nem számítottak visszatelepülőnek, mivel Bukovina osztrák tartomány volt, így lakói osztrák állampolgárok. Az 1879. évi L. tc. értelmében tehát nem számítottak visszatelepülőnek, így rájuk nem volt érvényes sem a visszahonosítás, sem a kedvezményes honosítás. Ezért is született meg az 1886. évi IV. tc. a tömegesen visszatelepülő honosításáról, amely már nem írta elő feltétlenül a felmenők magyar állampolgárságának bizonyítását, a visszahonosítás szabályait azokra nézve is hatályosította, akiknek ősei valaha Magyarországról vándoroltak ki. Ezzel visszamenőleg is rendezték az al-dunai telepítés állampolgársági eljárásait, egyben előkészítették a moldvai és bukovinai magyarság nagyobb arányú további telepítési akcióját.

A megindult és egyre nagyobb méretű kivándorlás az első világháborúig, sőt azt követően is tovább folytatódott Erdélybe, Kanadába és Brazíliába. (1905-ben, 1906-ban és 1909-ben érkeztek bukovinai családok a Punnichy- és Hapkins-farmokra, majd Hamilton és Regina városokban találtak munkát. 1924-ben Sztrigyszentgyörgyről Brazíliába vándoroltak, Déváról Észak-Amerikába, Magyarországra, Biharószegre vagy a Zsil-völgyébe. Említést érdemel ebben a sorban még a Kis-Józseffalva néven, 200 lélekkel alakult új község Bukovinában.) Még 1883-ban Gyorokra költöztettek át az al-dunai térségből 125 családot. 1888-tól a visszatelepítés ügyét a földművelésügyi minisztérium vette át. 1888 és 1892 között épült a dévai csángótelep, ahová 1910-ben újabb családok érkeztek. 1892-ben Vajdahunyad, 1900-ban Babsa, Magyar-nemzege és Vice, 1905-ben Marosludas községbe kerültek telepesek. Szintén 1910-ben Csernakeresztúrra, valamint Sztrigyszentgyörgyre is telepítettek nagyobb számú családokat.

Az Ausztriától román fennhatóság alá került bukovinai falvakban a korábban is folyamatosan jelen lévő, az elvándorlást motiváló tényezők még hatványozottabban éreztették hatásukat. A Szent László Társulat egy ismeretlen szerzőtől származó bizalmas

jelentésében rövid helyzetkép válik láthatóvá a magyar falvakról. „1926 óta lényeges változások következtek be. A magyar lakosság nemzeti öntudata még nem vesztett az erősségéből, ellenálló képességét azonban komoly nagy támadásokkal tervszerűen igyekeztek kikezdeni. Az iskolák tanítási nyelve nyolc évvel ezelőtt csak részben volt román, ma mindenütt és egészen az.” Ekkorra tehető ugyanis a romániai magyarságot tömörítő politikai szervezet, az Országos Magyar Párt a Bukovinában élő székelyekkel való első és későbbi támadásokkal kapcsolatos tevékenységük kikezdeni. 1926 tavaszán a párt küldött útján kísérte meg a három, létszámánál fogva legjelentősebb magyar bázisát felkeresni, így Hadikfalván, Andrásfalván és Istensegitsen gyűléseken ismertette azt a szándékát, hogy a Magyar Párt bukovinai tagozatát létrehozzák. Bár a vezetőkben már a kezdetekkor óvatosságot váltott ki a politikai szervezet megalakításának gondolata, tartottak attól, hogy a nyíltan vállalt etnikai alapú fellépésükkel a román vezetés részéről az eddigieknél is erősebb asszimilációs nyomás nehezedik majd rájuk. Ennek ellenére a párt októberi nagygyűlésén egy kisebb bukovinai küldöttség vett részt, amelyen Sebestyén Antal hadikfalvi esperes beszédet is tartott. Valószínűsíthetően ennek következménye lehetett a magyar öntudat erősödése és ezzel párhuzamosan mintegy válaszként a magyarizáció a román nacionalista törekvések fokozódása.

Az 1930-as évek derekán született bizalmas jelentés ad vázlatos helyzetképet a magyarság asszimilációs küzdelmeiről és a falvak állapotáról. Hadikfalva hatezer lelkes színmagyar lakosságának tizennyhárom iskolájában egyetlen magyar tanító működött, akit irredentizmus, a magyar igazgató felségértés és nemzetgyalázás vádjával távolítottak el. A túlsúlyba került román tanítói kar fő feladata a magyar nemzetiségű gyermekek román szellemben való nevelése volt. Bár a nagyobb lélekszám alapján feltételezhető lenne, azonban a településen magyar etnikai tömörülés, egyesület, szervezet nem alakult. A román szövetkezeti központ kötelékében működött a fogyasztási szövetkezet, amelynek vezetéséből román tanítók részt akartak vállalni. Ezt a törekvést azonban egy időre a magyar gazdáknak sikerült megakadályozniuk, mint ahogy azt is, hogy a magyar kézben lévő földeket a kezükből kiengedjék.

Andrásfalva háromezer fő körüli magyar lakosságának nagy része nehezebb anyagi körülmények között élt. Román tannyelvűvé alakított kilenc tanerős állami iskolájában az igazgató mellett dolgozó két magyar tanító a román nyelvvizsgát – annak ellenére, hogy több éve tanították a többségi nemzet nyelvén – nem tudta teljesíteni, ezért mindkettőt felmentették a tanítói állásából. A falu föld nélküli, elszegényedett rétege távoli mezőgazdasági munkára járt. A nők végezték a háztartás vezetését mellett a mezőgazdasági munkák nagy részét is.

A 3500 főt számláló Istensegits község

kilenc tanerős iskolájában három magyar tanító működött, akik a falu közművelődésében is szerepet vállaltak. Fogadjistenben mindössze harminc magyar család élt. Utolsó magyar tanítója az impériumváltozás után repatriált. Az ukrán és román lakosság mellett a település egyharmadát alkotta a magyar közösség. Józseffalván a magyar lakosság száma valamivel meghaladta a román népességét. A magyar nyelvű oktatás már közel egy évtizede szünetelt. Sebestyén Antal 1934-ben megfogalmazott beszámolójában a román agresszió szélsőséges megnyilvánulásairól írt. „Egyházilag szervezte nem vagyunk, a nép semmivel nem járul még ma az egyház, s így a hitvallásos iskolák fenntartásához, és ma a krízis idején kezdeni lehetetlen volna. [...] Népünk legnagyobb része oly szegény, hogy majdnem kétharmad része a régi királyságban a bojároknál szerzi családjá számára a mindennapi kenyeret (az 1940-es adatok szerint a családok 12%-a háznélküli, 11,3%-a földnélküli, nincstelen, emellett magas az aránya a 0,5 hold alatti területen gazdálkodó családoknak – szerk.) [...] Olyan szoros felügyelet és kémkedés alatt állunk, hogy a legkisebb nemzetiségi megmozdulásra szolgálatból való elbocsátás következne, hiszen az állam rettenetes sok hitvallásos iskolát zárt már be Erdélyben is, hol már ezek régebből működtek.”

A hazatelepítés gondolata mind a magyarországi közvéleményben, mind a magyar falvakban a harmincas évek derekán került ismét előtérbe. Valószínűleg Németh Kálmán józseffalvi plébános, aki önkéntes „magyarmentő” missziós céllal rendszeresen látogatta a moldvai településeket is, a politikai körökben végzett tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy az első világháború előtt megindult telepítés ügye új lendületet kapjon. (Németh Kálmán 1931-ben került Józseffalvára, mely település házai 1939-ben leégtek, ezt követően figyelhető meg a korábbi ferences rendi atyának a hazatelepítés érdekében kifejtett folyamatos ösztönző tevékenysége mind a bukovinai magyarok körében, mind a magyarországi közéletben és politikában.)

1937-ben a telepítést leginkább féltő Sebestyén esperes (valójában azt kívánta, hogy amennyiben megvalósul az átköltözés, az a népcsoport számára a legmegfelelőbb körülmények között történjen. A falvak lakossága maradjon egy tömbben, kaphassanak a megélhetéshez örök tulajdonul legelő földet és házat, kaphassák meg a magyar állampolgárságot és a telepítés kötelező állami eljárásban történjen) az esetleges telepítés feltételeit is vázolta: „Amint tapasztalom, népünk ezen telepítési gondolatától nem idegenkedik és ha az említett pontokon kívül még némely kedvezményben részesülnének, papostól együtt szívesen telepednék minden község Magyarországra.”

Bár erre az eseményre néhány évet várni kellett, a bukovinai székelyek egy tömbben való áttelepítésének kérdése mindvégig jelen volt nemcsak a sajtóban, de a hivatalos és félhivatalos kommunikációban is.

„Az Úr vértanúja volt, szentet égettek el” – Jeanne d’Arc sorsának rövid útja

Jeanne d’Arc, Szent Johanna az „orléans-i szűz”, katolikus szent, francia nemzeti hős. A százéves háború idején ő vezette a francia nép felszabadító harcát az angolok ellen. Lotaringia régióban, Vosges megyében, Franciaország észak-keleti részén, Domrémy-ben született 1412. január 6-án. Parasztlányként látta meg a napvilágot. A háborúban a francia királyi hadsereg élén több meghatározó győzelmet aratott, amelyek megfordították a háború kimenetelét és lehetővé tették VII. Károly francia király trónra lépését. Johanna hangoztatta, hogy látomásában Isten jelent meg előtte, és kérte, szabadítsa fel hazáját az angolok uralma alól. Hírnevet akkor szerzett, amikor Orléans városát kilencnapos ostrom után felszabadította, majd több gyors győzelmet aratva a Loire völgyét is megtisztította az ellenségtől. A hadjáratot követően 1429. július 17-én VII. Károlyt Reims-ben királlyá koronázták.

Johanna addig akarta folytatni a harcot, amíg – küldetésének megfelelően – az angolokat teljesen ki nem űzik az országból. Az ingatag jellemű VII. Károly azonban

féltékeny tanácsadói hatására kezdte hátráltatni terveit. A Párizs felszabadítására irányuló támadás támogatás híján sikertelen maradt. Nem sokkal később Johanna saját felelősségére megindult a burgundoktól ostromolt Champigneve védelmére. Ott 1430. május 23-án az ellenség kezébe került. A luxemburgi herceg foglya lett, aki átadta őt az angoloknak. Az angolok boszorkányság vádjával kiszolgáltatták őt az egyházi hatóságoknak.

Az orléans-i szűz pere Rouen városában folyt le 1431 tavaszán a párizsi egyetem 53 doktora, valamint egy domonkos inkvizítor előtt. Az egyházi bírák mindent megtettek azért, hogy beismerő vallomásra bírják a lányt, s ezzel az angolok várakozásának (a koronázás érvénytelenítésének) halálbüntetés nélkül is eleget tegyenek. Az angolok azonban nem egyeztek ki életfogytiglani ítélettel. Miután egy utolsó szentáldozást engedélyeztek a 19 éves Johanná-

nak, 1431. május 30-án reggel eretnekség vádjával halálra ítélték és azonnal átadták a hóhérnak. Kordéját nyolcszáz angol katona kísérte. A lány az egész úton áhitattal imádkozott. A korabeli feljegyzések leírják, hogy mindenki sírt körülötte. Amikor a máglyát meggyújtották, hogy eleveven megégették, Johanna felkiáltott: „Jézus! Jézus!” Krisztus neve volt az utolsó szava is. A tömeg feloszlásakor az angol katonák között is elhangzottak ilyen megjegyzések: „Az Úr vértanúja volt, szentet égettek el!” Hamvait a Szajnába szórták, nehogy azt valaki boszorkányságra vagy más gonosz célra használja.

Huszonégy évvel később, 1455-ben VII. Károly király – akinek hírnevét beárnyékolta, hogy koronáját egy elítélt eretnek segítségével szerezte – felkérte III. Kallixtusz pápát, vizsgáltsa felül a Szentszék döntését. Az új eljárásban Johannát ártatlannak találták és mártírrá nyilvánították. 1909. április 11-én

boldoggá, 1920. május 16-án pedig szentté avatták. 1944. május 13-án XII. Pius Franciaország második patrónusának hirdette ki, ma ő Franciaország kilenc védőszentjének egyike Dénes, Tours-i Márton, Lajos, Mihály, Remígius, Petronella, Radegunda és Lisieux-i Teréz mellett. A foglyok, harcosok, vallásosságuk miatt kigúnyolt emberek, a táviró-hivatalnokok és a rádiókezelők védőszentje. Fegyverzetben, zászlóval a kezében ábrázolják. Nevének jelentése: „Isten irgalmas volt”, „az Úr ajándéka”.

Jeanne d’Arc a mai napig meghatározó szerepet tölt be a nyugati kultúrában, Napóleontól napjainkig a francia politikusok előszeretettel idézik fel emlékét. Alakja és tettei nagy írókat ihlettek meg (Shakespeare, Voltaire, Schiller, Mark Twain, J. Anouilh, Brecht, Shaw, Delteil, M. Anderson stb.), több zeneműben (Verdi, Csajkovszkij, Honegger alkotásaiban), továbbá filmekben és – újabban – videójátékokban is feltűnik.

(Szerkesztve a Wikipedia és más források alapján. Kép: Miniatura a XV. századból)

Szabó Ernő atya 60 éves

A huszonöt éve Felső-Ausztriában, Linzben magyar és osztrák pasztorációban szolgálatot teljesítő Szabó Ernő atya 2024. április 29-én betöltötte 60. életévét. Olvasóink előtt már jól ismert a személye, többször bemutattuk őt lapunk hasábjain. Bővebben akkor szoltunk róla, amikor átvette Vencser Lászlótól a Linzi Egyházmegye idegen nyelvű katolikus lelkészségeként felelős szakosztályának vezetését (2022. július 1.). Új beosztása mellett Ernő atya továbbra is gondját viseli az egyházmegye területén élő magyar híveinek, ezen kívül több más lelképásztori tevékenységet is folytat (többek között kórházlelkészi teendőket is ellát). Egy éve, 2023 tavaszán hírt adtunk arról is, hogy linzi főpásztor konzisztórium tanácsosi kinevezést nyújtott át számára.

Ez év március elején az Osztrák Püspöki Konferencia titkársága arról értesítette Ernő

atyát, hogy kinevezték az ausztriai magyar katolikusok lelképásztori ellátásával megbízott nemzeti koordinátornak. E kinevezéssel járó feladatkör az ausztriai (jelenleg a bécsi, a linzi és a gráci) egyházmegyékben magyar szolgálatot is végző lelképásztorokat érinti (jelenleg három ilyen személyről van szó). A Kismartoni Egyházmegye kivételt képez ez alól, annak területén működő magyar papok, híveikkel együtt – a horvát közösséghez hasonlóan – a burgenlandi magyar vikáriátushoz tartoznak, amelyet Pál László püspöki helynök vezet.

Ernő atyának szerkesztőségünk és olvasóink nevében még sok boldog születésnapot, új megbízatása teljesítéséhez pedig Isten áldását kívánjuk!

Varga Gabriella,
Vencser László

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064 (privát)
E-mail: iroda@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujsg

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Konzulensek: Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba,
Varga János, Veresaljai László SJ

Szerzők: Czirják Árpád, Kovács Péter,
Mustos Edit, Sebestyén Péter, Simon Kinga,
Udvarhelyi Olivér, Vincze András

Lapunk szerzői, szerkesztői és konzulensei
önkéntes alapon teljesítik vállalásaikat.

Előfizetés:
közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy
az európai magyar lelkészségeken keresztül
Előfizetés a 2024. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK

11716008-22527699

HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

A szerkesztőség a nem saját jegyzésű cikkek
tartalmáért nem vállal felelősséget,
mindazonáltal kellő körültekintésre
törekszik. Az olvasóinktól és külső
forrásokból érkező cikkek tartalmáért
azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

Az Életünk újság megjelenése
Magyarország Kormányának
támogatásával valósul meg.
A Bethlen Gábor Alap hozzájárul
kiadóhivatalunk működtetéséhez
és lapunk fenntartásához.

Baricz Lajos Kopott kalapom

Van egy kopott kalapom,
alig van már lelke,
negyven éve viselem,
és sok vihar verte.

Lyuk van fent a tetején,
foszlik is a széle,
én boldogan viselem,
és ágálok véle.

Kérték sokan, adjam el,
én biz' azt nem adom,
nem is nézné el nekem
a régi kalapom.

Újat, jobbat adhatnak,
de régebbit nem,
követte ez a kalap
a papi életem.

Hej, fiatal voltam még,
amikor megvettem,
és mint drága koronát
a fejemre tettem.

Azóta a negyven év
de gyorsan elszaladt,
mint egy öreg, hú tanú,
a kalap megmaradt.

Én sem vagyok már olyan,
mint valaha voltam,
fesztes volt a járásom
és pajkosan szoltam.

Hányszor néztek utánam
a kalapom miatt –
Kolozsváron a kalap
nem volt még divat.

Öreg az én kalapom,
miként a gazdája,
de én tovább viselem,
büszke vagyok rája:

ez a kalap ereklye,
kísérte a pályám,
nem is válnék meg tőle,
csak életem árán.

Van egy kopott kalapom,
Kolozsváron vettem
nyolcvannégyben, amikor
én ott káplán lettem.

(Marosszentgyörgy, 2023. december 3.)

Fotó: Simon Kinga

Keresztrejtvény

„Fülünkkel hallani, szemünkkel...” – Szent Johanna gondolata.

Vízszintes: 1. Az idézet folytatásának második része. 12. Liter. 13. Nemzet. 14. Ám. 15. Szolmizációs hang. 16. Népi hangsor. 17. Értéke. 18. Orosz félsziget. 20. Balog. 21. Német névelő. 23. Lángész. 25. Jövevény igéje. 26. Enbé! 28. Végtag-e. 30. Luc Besson Szent Johannáról szóló filmje címének második része. 32. 4-es kategóriájú hurrikán (Egyesült Államok, Kajmán-szigetek, Kuba). 34. Ha. 36. Alul. 38. Német barna. 40. Pacák. 41. Román személyes névmás. 42. Keresztül. 43. Malőr. 44. Beszolgált. 45. Tapad. 47. Strázsza. 49. Szakadt lom! 50. Német mint. 52. Romlott. 53. Kála egyneműi. 54. Magánhangzók. 55. Csermelye. 56. Szenved. 57. Férfinév. 58. Drog. 60. Titulál. 62. Lobog. 63. Pajta. 64. Román ritka. 65. Indulatszó. 66. Kiejtett mássalhangzó. 67. Spion. 69. Zöltség. 72. Az idézet harmadik része.

Függőleges: 1. Közzétesz. 2. Jegyez. 3. Méter. 4. Arra a helyre. 5. Szent Johanna egyik titulusa, francia... 6. Dé! 7. A film címének harmadik része. 8. Személyes névmás. 9. Múlt idő jele. 10. Ajándékoz-e. 11. Dal. 12. Az idézet első része. 18. A film címének első része. 19. Régi pénz. 20. Téli sport. 22. Felfelé: igekötő. 24. Üresen néz! 27. ... János, erdélyi költő. 29. D hang. 31. Élesítem. 33. Nátrium. 35. Felfelé: köszönés. 37. Direktermő szülő. 39. Felfelé: édesapa. 44. Borít. 46. Kínai játék. 48. Cuk. 51. Leíró. 53. Festem. 56. Női név. 57. Igekötő. 59. Orom. 61. Vörös bolygó. 62. Repüléses. 65. Angol lekvár. 68. Vérédeny. 69. Póni egyneműi. 70. Szinte hát! 71. Felfelé: digráf.

Készítette: Simon Kinga

Szent Johanna	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	E
12		13		14			15			16		
17			18			19			20			
T		21	22		23			24			25	
26	27		28		29			30			31	E
32		33		34			35			36		37
38			39		40						41	
42			43							44		
45		46			47			48				O
49				50	51			52				53
54			55				56				57	
58		59		60		61				62		
Y		63			64				65			66
67	68			69				70			71	
O			A			72						K

Márciusi, Kerényi Lajos-rejtvényünk megfejtése: „A világ nagybeteg, de még meggyógyítható.”

Humorsarok

– Miért hívod mind a három kutyádat Bodrinak?
– Hogy legalább egy idejőjjön, ha szólítom.

Két beteg találkozik
a szemészetben:
– Ah! Rég láttam!
– Régen én is!

– Már öt éve ezzel a busszal utazom!
– Hihetetlen! És hol szálltál fel?

– Hogyhogy ezen az autón nincs ablaktörlő?
– Leszedtem, hogy ne tudják hová tenni a büntetőcédulát!

– Jean, mekkora feszültség van az elektromos hálózatban?
– Kétszázhusz volt, uram.
– Nem azt kérdeztem, hogy mennyi volt, hanem hogy most mennyi van.

BETHLEN GÁBOR
Alap

Főhajtás Strasbourgban

Az Európai Parlament magyar képviselői Strasbourgban hajtottak fejet a szabadságharc nagyjai előtt. A már hagyományá vált koszorúzás a strasbourgi Petőfi Sándor utcában, a Petőfi Sándor-emlékoszlopnál zajlott, amely 1990 óta állít emléket a francia városban a költőnek. „*Bárhol is élünk, járjunk: tisztelet a hősöknek!*” – tette hozzá közösségi oldali bejegyzésében Hölvényi György, a KNDP európai parlamenti képviselője.

BLM és PLM. Kettős mérce?

A 2020-as évek körül is több éven át erőteljes és sikeres kampányolás folyt a BLM (Black Lives Matter, A fekete életek számítanak) tartalmának tudatosítására. A kampány nem volt eredménytelen. Szemtanúja voltam, hogy a lakásunktól pár méterre lévő járdára kisiskolás gyerekek színes kretával BLM-jelszavakat rajzoltattak.

Minden élet fontos, mindenkor és mindenütt. A meg nem születettek (abortusz?), az öregek, a betegek és a magatehetetlenek (eutanázia?) élete is.

A Tízparancsolat ötödik parancsolata – Ne ölj! – mindenki számára kötelező. Ez a felszólítás már Mózes kőtábláján is ott volt. Tudatában vagyunk a betlehemi gyermekgyilkosságoknak is, talán el is várhatnánk, hogy mi, a „felvilágosultak” ma, legalább ott, azon a területen már illendőségből is másképpen, emberbarátként cselekedjünk. Senkinek sincs joga, jelenleg sem, embertársai és az egész emberiség életét, a csodálatos természet élőlényének létét lehetetlenné tenni, kiontani vagy a természet kincseit elherdálni rövidtávú „nyereség” miatt.

Örülni lehetne annak, ha a rövidítések, jelszavak és fogalmak, mint például PAX, IHS és EVANGÉLIUM (Béke, Jézus az emberek megváltója, Örömhír), amelyek az emberiséget immár kétezer éve halkán szólítgatják, jó irányba terelnék minket. Akkor talán magától értetődő lenne az, hogy PLM – a palesztin életek, és minden más élet is fontos, hiszen azok a mi közös emberi értékeink!

S nem is nagyon kellene a járdákra vagy számtalan más helyre hangzatos jelszavakat vagy szépen megfogalmazott szövegeket, cikkeket írni, hiszen azoknak az igazságra és igazságosságra serkentő értelme és tartalma mindannyiunk szívében már korábban, egészen kicsi korunkban otthonra találna.

Berta Imre, Malmö

Csíkomyó megújulásra hív

„*Újuljatok meg!*” (Ef 4,23–24), ez az idei pünködszombati csíkomyói búcsú jelmondata. **A Kisomlyó-hegy és a Nagysomlyó-hegy közötti nyeregben, Erdély, a Kárpát-medence és a világ minden tájáról érkező több százezer magyar katolikus és keresztény hívő részvételével ünnepezték szabadtéri szentmise szónoka idén, 2024. május 18-án Felföldi László, a Pécsi Egyházmegye püspöke lesz.**

A Napba öltözött asszony tisztelete ősi időkre nyúlik vissza a székelyek között. Dokumentált nyoma 1444-ből van a csíkomyói búcsúnak, IV. Jenő pápa akkor kérte a csíki hívek segítségét a ferences templom felépítéséhez és jutalmul búcsút engedélyezett Somlyón. A XVI. század elején készült Mária-kegyszobor Csíkomyó legértékesebb ereklyéje, Európa legnagyobb fából készült gótikus Mária-szobraként tartják számon, magassága a koronát is beleszámítva 2,27 méter. A székelység évszázadok óta hitt a Mária-szobor közbenjáró, segítő erejében; az egyház 1798-ban nyilvánította csodatévőnek a szobrot.

A kommunista hatalom 1949 után betiltotta a búcsújárást, de kisebb csoportok ekkor is elzarándokoltak pünkösdkor Csíkomyóra. Az ünnepi szentmisét 1989-ig csak zárt körben, a kegytemplomban lehetett megtartani. A politikai fordulatot követően a csíkomyói ferencesek ismét megrendezhették a pünködsi búcsút. 1990-ben közel 80 ezer zarándok vett részt az eseményen, a szentmisét akkor még a kegytemplom kertjében tartották. Helyszüke miatt 1993-tól a csíkomyói nyeregben, a Hármashalom-oltárnál gyűl össze a több százezer hívőseger.

A csíkomyói búcsú ünnepi szónokai voltak (időrendben): Csató Béla sepsiszentgyörgyi plébános (1990), Barsi Balázs OFM, Esztergom (1991), Szőke János SDB, Königstein (1992),

Kada Lajos érsek, bonni apostoli nuncius (1993), Miklósházy Attila SJ püspök, Toronto (1994), Jakubinyi György gyulafehérvári érsek (1995), Reizer Pál szatmári megyéspüspök (1996), Paskai László esztergom-budapesti érsek-prímás (1997), Tamás József gyulafehérvári segédpüspök (1998), Czirják Árpád érseki helynök, kanonok, kolozsvári főesperes-plébános (1999), Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi megyéspüspök (2000), Bíró László kalocsa-kecskeméti segédpüspök, a budapesti Központi Szeminárium rektora (2001), Csató Béla pápai káplán, marosvásárhelyi főesperes-plébános (2002), Bartók (Barabás) Albert OFM, volt csíkomyói gvardián (2003), Erdő Péter bíboros-prímás, esztergom-budapesti érsek (2004), Hajdó István gyergyószentmiklósi főesperes-plébános (2005), Majnek Antal OFM munkácsi megyéspüspök (2006), Borbély Gábor prelátnak, kanonok, nyugalmazott csikszeredai főesperes-plébános (2007), Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök (2008), Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek (2009), Bőjte Csaba OFM, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója (2010), Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök (2011), Tempfli Imre stuttgarteri magyar plébános (2012), Ternyák Csaba egri érsek (2013), Oláh Dénes marosvásárhelyi főesperes-plébános (2014), Jakubinyi György gyulafehérvári érsek (2015), Csintalan László csikdelnei plébános (2016), Veres András győri megyéspüspök (2017), Marian Waligóra OSPPE czechochowa-i házfőnök (2018), Pál József Csaba temesvári megyéspüspök (2019), Kovács Gergely gyulafehérvári érsek (2020), Salamon József gyimesbükkői plébános (2021), Udvardy György veszprémi érsek (2022) és Urbán Erik OFM, az erdélyi ferences rendtartomány provinciálisa (2023).

Újuljunk meg idén is a csíkomyói búcsú egész világra ható ereje és üzenete által! (Szerk.)

Nem elmékedés tárgya, hanem üzenet és feladat

Krisztus feltámadásának misztériumáról nyílt kiállítás a Magyarság Háza Galériában

A Magyarság Háza Galéria *Krisztus születésének misztériuma* című, páratlan adventi festménykiállítás után az akkor elhangzott ígéretnek megfelelően 2024. március 8-án megnyílt a közönség előtt a tematikus tárlatsorozat második része. Ezúttal Krisztus feltámadásának misztériumáról született kilenc különli kortárs magyar képzőművész ecsetje nyomán egy-egy újabb különleges képalkotás, amelyet nagyjából először mutattak be a közönségnek. A Krisztus-kiállítások ötletgazdája, Matúz Gábor szerint a tárlatot a Magyarság Háza azoknak ajánlja, „*akik hisznek. Azoknak, akik nem hisznek. Azoknak, akik szeretnek. Azoknak, akik gyűlölnék. Mindenkinek, aki szeretetre vágyik. Tehát mindenkinek.*” Az újabb nem mindennapi kiállítás május 26-ig várja a látogatókat.

A *Krisztus feltámadásának misztériuma* című kiállítás megnyitóján köszöntőjében Csibi Krisztina, a Magyarság Háza igazgatója Márton Áron püspök 1946-ból származó szavait idézte: „*Minden nép egy igazabb, igazságosabb, emberibb jövőt akar. És a világ rendezése még nincs befejezve. Az Új Európa körvonalai is még elmosdottak. Minket pedig a vihar nagyon megtépett, és még sok és mély sebből vérzünk. Maradék erőnkől újabb kalandokra és könnyelmű kísérletezésekre már nem telik. Hogy a népünk számára tervezett társadalmi rend a történelem erőpróbaút és esetleges viharait kibírja, az igazság szikláján és erkölccsel cementezett alapot kell az épület alá vetnünk.*” Az idézett gondolatra Csibi Krisztina így reflektált: „*Igazság és erkölcs. Milyen egyszerűen hangzik, és mégis milyen sok erőfeszítést kíván tőlünk az elérése, de már a megközelítése is, akár egyiknek, akár másinak, a kettőnek együtt meg kíván képp. Van azonban Valaki, aki sokak számára kapaszkodót jelent – vagy legalábbis jelenthet – a huszonegyedik század közepe felé tartó, gyakran szétesettnek, reménytelennek tűnő világunkban: Jézus Krisztus. Amikor azt mondom, kapaszkodó, akkor ezzel azt is mondom, hogy szükség van az egyes ember tevékeny közreműködésére az igazságos és erkölcsös élet eléréséhez, ki kell nyújtanunk a kezünket és bele kell kapaszkodnunk a Kapaszkodóba. Akik így tesznek, akik erre törekednek, azok biztosan otthon érzik majd magukat a Krisztus-kiállítás képei között.*”

A vajdasági Sándor Laura esztéta – aki a kiállítás tanácsadó testületének egyik tagja Farkas Veronika (Felvidék), Petró György (Magyarország) és Vécsei Nagy Zoltán (Erdély) mellett – rámutatott: a tárlaton részt vevő kilenc művész közül akad, aki hosszabb ideje vallásos művészettel foglalkozik, ám legtöbbjük alkotása – akárcsak a decemberi Krisztus-kiállítás esetén is – első alkalommal „*nyújtózik a keresztény hitvilág felé*”. A művészet és a vallásos kultúra közös

vonásaként az esztéta – T. S. Eliot amerikai író és filozófus megállapítása alapján – hangsúlyozta: mindkettő a világban megjelenő szépet hivatott felfedni és végső soron mindkettő az igazságot, a lényegit, a rendet keresi.

Csak hogy erőteljes különbség van a hagyományos és a modern művészet között – hívta fel a figyelmet Sándor Laura. Kifejtette: korábban két vezérfonala volt a művészetnek, amelyet követhetett: az egyházi művészet, amelyben a művész a vallásos liturgia szolgáltatója volt és a műalkotások szent térben léteztek, valamint a világi művészet, amelyben eddig a hétköznapi izlés volt az irányító. Ma a kortárs művészetnek teljesen egyértelmű az Egyház alól felszabadult autonómiája – vagyis ma a művész az irányító. Szakrális művészet természetesen létezik, témái ugyanis nem tünnek el a kortárs művészetből sem. Az ember és a világ kapcsolata, valamint a művészi szándék az, ami megváltozott. Az ars sacra kategóriáját mindenképp külön kell választanunk a vallásos művészetétől, mert már külön utakat járnak. A szakrális művészeti alkotások elsősorban az Egyház intézményét szolgálták és szolgálják. A szakrális, tehát a liturgikus vonatkozású, templomterhez tartozó alkotás nem lehet önkényes. A festészet és a szobrászat vizualitást adnak az egyházi szövegek értelmezéséhez, ezáltal az szemléletesebbé, közvetlenebbé, egyszerűbbé válik és nagyobb hatással van az emberre. Ezek az egyházi szakrális alkotások szigorú ikonográfiát követnek és a modern kor tudományos fordulatáig egyetemes jelleggel segítettek meghatározni az ember világképét. A magánélet szférájában helyet kapó festmény vagy szobor teljesen más: nem követ

egyetemességet, hanem szuverén. Az alkotói szándék is magából a művészetből, nem pedig a vallásból eredeztethető – magyarázta az esztéta.

Sándor Laura kiemelte: azért van szükségünk a vallásos témájú műalkotások látványára, mert a mi jelenünkben, a mi nyelvünkön reflektálnak a megismerhetetlen túlira, az áhított transzcendensre. Prokopiosz bizánci történetíró művészetéről szóló gondolatához – „*A szépség nem a materiális világhoz tartozik, hanem szellemi eredetű, az idea átragyogása az anyagon*” – Sándor Laura hozzátette: a holt anyag valahogyan képes arra, hogy önmagán felülemelkedve megnyíljon az Abszolútumra, a teljesség olyan elemeit is megmutatva, amelyeket nem érzékelhetünk.

Ezekben az alkotásokban a modern művészet magárahagyottságát, egyben a transzcendens utáni vágy felébredését láthatjuk – fogalmazott az esztéta. Szerinte a művészek, akik a transzcendenssel foglalkoznak, egyszerűen csak meg akarják tapasztalni a valóságosság ősi formáit, és ide kapcsolódhatnak akár a kereszténység kívüli kultúrák szertartásai, a meditáció, a tudat és a tudattalan mélyének kutatása és persze ezek ábrázolási kísérletei. „*A kortárs vallásos művészet erőssége ez az őszinteség, amely minden alkotó saját egyedi személyéből, élettörténetéből, elveiből és vallásos élményeiből fakad. Ezt látom a Krisztus-kiállítás műalkotásain is*” – válaszolta Sándor Laura.

Beszédét így folytatta: „*Ez a művészgárda, akik különböző országokból, valamelyest eltérő kultúrákból érkeztek, egyszerre szünetel meg vallásosságban, nemzetiségben, rutinoságban és még sok másban különbözőnek lenni és közösen próbáltak kapcsolódni egy elérhetetlen, megragadhatatlan, végtelen, tökéletes, szent dimenzióhoz. Külön szerencsésnek mondható, hogy a képek a részletező figuratívól az absztrakt expresszióig, különböző valóságssíkokat ötvözve, telis-tele esztétikai és etikai üzenetekkel vonultatják fel a néző előtt a különböző módon, de a szenthez való kapcsolódás lehetőségeit. Mindegyik művész értelmezésében közös a világ rendjének keresése, az éginek és a föl-*

dinek az összekapcsolása, a megváltás ígérete és a fénylő igazság felfedése, továbbá a párhuzam Krisztus és a hétköznapi ember között. Egy alkotás sem akar klasszikus kánont követni, hanem összeolvasztja a modern szellemiséget valamilyen öröktől fogva létező vallásos értékkel.”

A Magyarság Háza Galéria szervezőcsapata által választott két kulcsfontosságú misztérium nem kezdet és vég, amin elmékednünk kell, hanem üzenet és feladat, amelyről a feltámadás misztériumán keresztül a művészi vizualitással bemutatott fogalmak és értékek árulkodnak. A világnak mint rendezett egésznek akkor van értelme, ha az emberek között is összhang van. Az isteni fényt az ember kapta és nem csak kölcsön. Ha használjuk az ég adta tudást és nem hagyjuk kialudni a világgosságot, az győzni tud a sötét káosz felett. Természetesen számos különféle út vezethet odáig, az erényes élet, a tudás átadása vagy a szép megőrzése, csupán meg kell látnunk a lehetőségeket – zárta szavait Sándor Laura.

A kiállítás megnyitón először hangzottak el részletek a Monyo Project – a székesváradhelyi Molnár Endre (Monyo) és Molnár Ilona (Baba) – erre az alkalomra írt, *Krisztus feltámadásának misztériuma* című zeneművéből.

A kiállító művészek: Ádám Attila (Horvátország), Baráté Ágnes (Németország), Gagyi Botond (Románia), Herman László (Szlovénia), Kalitics Erika (Ukrajna), Kovács Pécskai Emese (Szerbia), Sutus Pesti Emma (Szerbia), Szabó Márta (Szlovákia), Szabó Ottó (Szlovákia). A tárlat arculata ezúttal is Kiss Beatrix (Trixi) látványtervező munkáját dicséri.

A kiállítás 2024. május 26-ig tekinthető meg, hétfőtől csütörtökig előzetes időpontjegyzéssel, pénteken, szombaton és vasárnap pedig 14–18 óra között (1051 Budapest, Nádor u. 17.) A belépés ingyenes.

A kiállításorozat első részét, a *Krisztus születésének misztériuma* című tárlatot Budapestről Németországba vezette az útja: Virágvasárnap az Észak-Rajna-Vesztfália tartománybeli Waldbroil evangélikus templomában nyílt meg ünnepélyesen, a dr. Molnár Sándor Károly lelkes vezető istentisztelet alkalmával, Csibi Krisztina megnyitószaivaival. Ez a tárlat május 20-ig várja a látogatókat, a belépés itt is ingyenes.

Varga Gabriella

Kovács Pécskai Emese alkotása